ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*] SECINĀJUMI,

sniegti 2009. gada 15. septembrī [1]

I — Ievads

1. Savā apelācijas sūdzībā *Internationaler Hilfsfonds eV*, nevalstiskā organizācija, kas darbojas humanitārās palīdzības jomā, lūdz Tiesu, pirmkārt, atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2008. gada 5. jūnija spriedumu [2] (turpmāk tekstā — "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru tā noraidīja kā nepieņemamu prasītājas celto prasību pret iespējami pieņemtu lēmumu, kas iekļauts Komisijas 2005. gada 14. februāra vēstulē, ar ko prasītājai tika atteikta piekļuve noteiktiem dokumentiem, un, otrkārt, atcelt minēto lēmumu un pieņemt galīgo spriedumu lietā pēc būtības.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Kopienu tiesiskais regulējums par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Kopienu Komisijas dokumentiem*

2. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem [3] nosaka piekļuves tiesību principus, nosacījumus un robežas EKL 255. pantā paredzēto iestāžu dokumentiem. Šī regula ir piemērojama no 2001. gada 3. decembra.

3. Atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 3. punkta otrajai daļai var atteikt piekļuvi dokumentam, kas ietver viedokļu izklāstu iekšējām vajadzībām saistībā ar apspriedēm un iepriekšējām pārrunām attiecīgās iestādes

1 — Oriģinālvaloda — franču.
2 — Lieta T-141/05 *Internationaler Hilfsfond*/Komisija.
3 — OV L 145, 43. lpp.

iekšienē, pat tad, ja lēmums jau ir pieņemts, ja iepazīšanās ar šo dokumentu var nopietni kaitēt lēmumu pieņemšanai iestādē, ja vien iepazīšanās ar to nav saistīta ar sevišķām sabiedrības interesēm.

4. Atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 6. panta 1. punktam pieteikumus saistībā ar piekļuvi dokumentam iesniedz rakstiski, arī elektroniski, pieteikuma iesniedzējam nav jānorāda to iesniegšanas iemesli.

5. Šajā sakarā Regula Nr. 1049/2001 nodala sākotnēju pieteikumu izskatīšanu no atkārtotu pieteikumu izskatīšanas.

6. Attiecībā uz sākotnējo pieteikumu izskatīšanu Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Pieteikumus attiecībā uz pieeju dokumentiem izskata ātri. Pieteikuma iesniedzējam nosūta saņemšanas apstiprinājumu. Iestāde 15 darba dienu laikā pēc pieteikuma reģistrācijas dod atļauju piekļūt pieprasītajam dokumentam un šajā laikā nodrošina to saskaņā ar 10. pantu vai rakstiskā atbildē paskaidro pilnīgā vai daļējā atteikuma iemeslus, kā arī informē pieteikuma iesniedzēju par viņa tiesībām iesniegt atkārtotu pieteikumu saskaņā ar šī panta 2. punktu.

2. Saņemot pilnīgu vai daļēju atteikumu, pieteikuma iesniedzējs 15 darba dienu laikā pēc iestādes atbildes saņemšanas var iesniegt atkārtotu pieteikumu ar lūgumu iestādei mainīt savu nostāju."

7. Attiecībā uz atkārtotu pieteikumu izskatīšanu Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktā ir noteikts:

"Atkārtotus pieteikumus izskata ātri. Iestāde 15 darba dienu laikā pēc tāda pieteikuma reģistrācijas dod atļauju piekļūt pieprasītajam dokumentam un šajā laikā nodrošina to saskaņā ar 10. pantu vai rakstiskā atbildē paskaidro pilnīgā vai daļējā atteikuma iemeslus. Pilnīga vai daļēja atteikuma gadījumā iestāde, ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti attiecīgi [EKL] 230. un 195. pantā, informē

pieteikuma iesniedzēju par viņam pieejamiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, proti, tiesvedības uzsākšanu pret iestādi [un/]vai sūdzības iesniegšanu ombudam."

8. Turklāt atbilstoši Komisijas 2001. gada 5. decembra Lēmuma 2001/937/EK, EOTK, Euratom, ar ko groza Komisijas Reglamentu [4], pielikuma 2. panta pirmajai un otrajai daļai visus pieprasījumus piekļūt dokumentiem nosūta pa pastu, faksu vai e-pastu Komisijas Ģenerālsekretariātam vai attiecīgajam Ģenerāldirektorātam vai departamentam. Komisija atbild uz sākotnējiem un apstiprinājuma pieprasījumiem 15 darba dienu laikā no pieprasījuma reģistrācijas. Apjomīgu vai sarežģītu pieprasījumu gadījumā termiņu var pagarināt par 15 darba dienām. Katru termiņa pagarinājumu pamato un par to iepriekš paziņo pieprasītājam.

9. Attiecībā uz sākotnēju pieprasījumu izskatīšanu Lēmuma 2001/937 pielikuma 3. pantā paredzēts, ka ģenerāldirektors vai attiecīgā departamenta vadītājs, vai šim nolūkam izraudzītais Ģenerālsekretariāta direktors, vai šim nolūkam izraudzītais darbinieks informē pieprasītāju par sniegto atbildi uz tā pieprasījumu. Turklāt šis noteikums paredz, ka katrā atbildē, pat daļēji noraidošā, pieprasītāju informē par tā tiesībām 15 darba dienu laikā no atbildes saņemšanas iesniegt apstiprinājuma pieprasījumu Komisijas ģenerālsekretāram.

10. Attiecībā uz apstiprinājumu pieprasījumu izskatīšanu Lēmuma 2001/937 pielikuma 4. pantā noteikts, ka tiesības pieņemt lēmumus par apstiprinājuma pieprasījumiem ir deleģētas Ģenerālsekretariātam, kuram Ģenerāldirektorāts vai departaments palīdz sagatavot minēto lēmumu. Šis pants arī paredz, ka lēmumu pieņem ģenerālsekretārs pēc Juridiskā dienesta apstiprinājuma. Par lēmumu pieprasītājam paziņo rakstveidā, ja iespējams, izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus, un informē to par viņa tiesībām vērsties [Pirmās instances] tiesā vai iesniegt sūdzību Eiropas ombudam.

B — *Kopienu tiesiskais regulējums par sūdzībām Eiropas ombudam*

11. EKL 195. panta 1. punkta otrajā daļā paredzēts:

"Ombuds saskaņā ar saviem pienākumiem vai nu pēc paša ierosmes, vai, pamatojoties uz

4 — OV L 345, 94. lpp.

sūdzībām, kas iesniegtas viņam tieši vai arī ar Eiropas Parlamenta locekļa starpniecību, izskata sūdzības, kuras uzskata par pamatotām, izņemot gadījumus, ja pārbaudāmos faktus izskata tiesa, vai tiesvedība lietā ir pabeigta. Ja ombuds konstatē administratīvu kļūmi, viņš par šo jautājumu ziņo attiecīgai iestādei, kurai ir trīs mēneši laika, lai savu viedokli darītu zināmu ombudam. Tad ombuds nodod ziņojumu Eiropas Parlamentam un attiecīgai iestādei. Personai, kas iesniegusi sūdzību, dara zināmu šādas izmeklēšanas iznākumu."

12. Atbilstoši Eiropas Parlamenta 1994. gada 9. marta Lēmuma 94/262/EOTK, EK, Euratom par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē ombuda pienākumu izpildi [5], kas grozīts ar Eiropas Parlamenta 2002. gada 14. marta Lēmumu 2002/262/EK, EOTK, Euratom [6] (turpmāk tekstā — "Lēmums 94/262"), 2. panta 6. punktam Eiropas ombudam iesniegtās sūdzības neietekmē pārsūdzības termiņus administratīvās lietās vai tiesā. Atbilstoši tā paša panta 7. punktam, ja ombudam attiecībā uz iesniegtajiem faktiem nepabeigtas vai pabeigtas tiesvedības dēļ ir jādeklarē, ka sūdzība nav pieņemama vai jāpārtrauc tās izskatīšana, tad izmeklēšanas, ko viņš līdz attiecīgajam brīdim veicis, rezultātu reģistrē, neveicot turpmākas darbības.

5 — OV L 113, 15. lpp.
6 — OV L 92, 13. lpp.

13. Eiropas ombuda 2002. gada 8. jūlija lēmuma par Lēmuma 94/262, kas grozīts 2004. gada 5. aprīlī, īstenošanas noteikumu pieņemšanu 6. pantā "Mierizlīgums" paredzēts:

"6.1. Ja ombuds atklāj sliktu pārvaldību, viņš cik vien iespējams sadarbojas ar attiecīgo iestādi, lai rastu mierizlīgumu ar nolūku kļūdu novērst un apmierināt sūdzības iesniedzēja prasību.

6.2. Ja ombuds uzskata, ka šāda sadarbība ir bijusi veiksmīga, viņš lietu izbeidz ar pamatotu lēmumu. Par savu lēmumu viņš informē sūdzības iesniedzēju un attiecīgo iestādi.

6.3. Ja ombuds uzskata, ka mierizlīgums nav iespējams vai tā meklējumi bijuši neauglīgi, viņš lietu izbeidz ar pamatotu lēmumu, kurā var iekļaut aizrādījumu, vai sagatavo ziņojumu ar ieteikumu projektu."

14. Eiropas ombuda 2002. gada 8. jūlija lēmuma, kas grozīts 2004. gada 5. aprīlī, 8. pantā "Ziņojumi un ieteikumi" noteikts:

"8.1. Ombuds sagatavo ziņojumu ar ieteikumu projektu attiecīgai iestādei, ja viņš uzskata, ka:

a) attiecīgā iestāde spēj novērst nepareizu pārvaldību vai

b) nepareizai pārvaldībai ir vispārējas sekas.

8.2. Attiecīgajai iestādei un sūdzības iesniedzējam ombuds nosūta vienu ziņojuma un ieteikumu projekta eksemplāru.

8.3. Šādi informētā iestāde trīs mēnešu laikā nosūta ombudam sīki izstrādātu atzinumu. Sīki izstrādātais atzinums var ietvert piekrišanu ombuda pieņemtajam lēmumam un uzskaitīt pasākumus, kas ir veikti, lai ieteikumu projektu īstenotu.

8.4. Ja ombuds uzskata, ka sīki izstrādātais atzinums nav apmierinošs, tas var sagatavot un nosūtīt Eiropas Parlamentam īpašu ziņojumu par kļūdu pārvaldē. Šajā ziņojumā var ietvert ieteikumus. Ombuds nosūta vienu ziņojuma eksemplāru attiecīgajai iestādei un sūdzības iesniedzējam."

III — Priekšvēsture, lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

15. 1998. gadā prasītāja un Komisija parakstīja līgumu LIEN 97-2011 par medicīniskās palīdzības programmas, ko prasītāja organizēja Kazahstānā, līdzfinansēšanu.

16. Pēc tam, kad Komisija vienpusēji izbeidza līgumu LIEN 97-2011 un lūdza atmaksāt samaksāto naudu, par ko prasītāja 2002. gada 7. martā iesniedza sūdzību ombudam, 2002. gada 9. martā prasītāja iesniedza Komisijai pieteikumu par piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz minēto līgumu.

17. 2002. gada 8. jūlijā Komisija nosūtīja prasītājai dokumentu, kas apkopoti četrās lietās, sarakstu. Pamatojoties uz Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 3. punktu, Komisija noraidīja prasītājas pieteikumu attiecībā uz dažiem pirmajās trīs lietās apkopotajiem dokumentiem un visiem ceturtajā lietā apkopotajiem dokumentiem.

18. 2002. gada 11. jūlija vēstulē prasītāja lūdza Komisijas priekšēdētājam pilnīgu piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011.

19. 2002. gada 26. jūlijā Komisija nosūtīja prasītājai atbildi, kurā atsaucās uz 2002. gada 8. jūlija vēstuli.

20. 2002. gada 26. augustā prasītāja iepazinās ar lietas materiāliem, kuriem Komisija piekrita prasītājai piešķirt piekļuvi.

21. 2003. gada martā ombuds izbeidza lietu sakarā ar prasītājas 2002. gada 7. martā iesniegto sūdzību, kas attiecas uz šī līguma vienpusēju izbeigšanu no Komisijas puses un tās lūgumu atmaksāt samaksāto naudu. Tostarp ombuds secināja, ka ir redzams, ka starp Komisiju un prasītāju ir panākts mierizlīgums.

22. 2003. gada oktobra sākumā Komisija un prasītāja tomēr konstatēja, ka tās nevar nonākt pie šāda mierizlīguma.

23. 2003. gada 6. oktobrī prasītāja iesniedza ombudam sūdzību, ziņojot, ka Komisija atsakās tai piešķirt pilnīgu piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011.

24. 2004. gada 15. jūlijā ombuds nosūtīja Komisijai ieteikumu projektu, kurā tas konstatēja, ka Komisija nav pareizi izskatījusi prasītājas iesniegto pieteikumu par pilnīgu piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011, un aicināja Komisiju atkārtoti izskatīt šo pieteikumu. Turklāt ombuds ieteica Komisijai piešķirt piekļuvi minētajiem dokumentiem, izņemot, ja Komisija spēj pierādīt, ka piekļuve minētajiem dokumentiem atbilst kādam no Regulā Nr. 1049/2001 paredzētajiem izņēmumiem.

25. 2004. gada 12. oktobrī Komisija nosūtīja ombudam sīki izstrādātu atzinumu, kurā tā informēja, ka ir pieņēmusi ombuda ieteikumu projektu un ir atkārtoti izskatījusi prasītājas iesniegto pieteikumu par piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011.

Tomēr, neraugoties uz atkārtotu izskatīšanu, Komisija neatkāpās no atteikuma piešķirt prasītājai piekļuvi dokumentiem, attiecībā uz kuriem jau iepriekš noraidīja piekļuvi, izņemot piecus dokumentus, kuru kopijas bija pievienotas atzinumam.

26. 2004. gada 14. decembrī ombuds pieņēma galīgo lēmumu par prasītājas 2003. gada 6. oktobrī iesniegto sūdzību. Secinājumos ombuds izdarīja kritisku piezīmi par Komisijas administratīvo praksi konkrētajā gadījumā. Šajā sakarā ombuds konstatēja, ka tas, ka Komisija nav norādījusi juridiski korektus iemeslus, kas var pamatot atteikumu piešķirt prasītājai piekļuvi vairākiem dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011, ir nepareiza pārvaldība. Tomēr, uzskatot, ka Eiropas Parlaments šajā lietā nevar īstenot pasākumus, kas spētu atbalstīt prasītājas un ombuda nostāju, tas neuzskatīja par vajadzīgu nosūtīt Eiropas Parlamentam īpašu ziņojumu un nolēma izbeigt lietu sakarā ar prasītājas sūdzību.

27. 2004. gada 22. decembrī, pamatojoties uz ombuda secinājumiem 2004. gada 14. decembra lēmumā, prasītāja nosūtīja Komisijai pieteikumu par pilnīgas piekļuves piešķiršanu dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011.

28. 2005. gada 14. februārī, atbildot uz šo pieteikumu, *EuropeAid* Sadarbības biroja "Darbības kvalitātes atbalsta" direktorāta direktors nosūtīja prasītājas advokātam vēstuli, kurā tas norādīja, ka Komisija, pieņēmusi nostāju attiecībā uz ombuda 2004. gada 14. decembra lēmumu, neplāno piešķirt piekļuvi dokumentiem, uz kuriem attiecas Regulā Nr. 1049/2001 paredzētais izņēmumu režīms, atskaitot dokumentus, kas jau izsniegti 2002. gada 26. augustā, kā arī piecus dokumentus, kas pievienoti 2004. gada 12. oktobra sīki izstrādātajam atzinumam, kuru saturs ir darīts zināms prasītājai.

29. 2005. gada 11. aprīlī prasītāja cēla prasību Pirmās instances tiesā, lūdzot atcelt iespējami pieņemto lēmumu, kas iekļauts 2005. gada 14. februāra vēstulē.

30. Pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka 2005. gada 14. februāra vēstule ir tikai akts, ar kuru ir apstiprināts 2002. gada 26. jūlija lēmums, kas attiecībā pret prasītāju ir kļuvis galīgs, un ka attiecīgi prasība par šāda tiesību akta atcelšanu ir jāatzīst par nepieņemamu. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa tostarp noraidīja prasītājas apgalvojumu, saskaņā ar kuru ombuda secinājumi 2004. gada 14. decembra lēmumā, kā arī izmeklēšanas, kuru ombuds veica, izskatot prasītājas sūdzību, izklāsts un rezultāti ir jauni

fakti, kas ļauj atjaunot prasības celšanai noteikto termiņu. Tā arī konstatēja, ka iespējamajā Komisijas 2005. gada 14. februāra vēstulē iekļautajā lēmumā prasītājas stāvoklis atkārtoti izskatīts netika.

31. Pakārtoti, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka, pat pieņemot, ka 2005. gada 14. februāra vēstule nav pilnībā 2002. gada 26. jūlija lēmumu apstiprinošs akts, prasītājas celtā prasība par šāda tiesību akta atcelšanu būtu priekšlaicīga tāpēc, ka tā ir tikai atbilde uz sākotnējo pieteikumu Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 1. punkta izpratnē, pēc kuras prasītājai bija jāsniedz atkārtots pieteikums minētās regulas 7. panta 2. punkta izpratnē.

32. Pirmās instances tiesa atzina prasību par nepieņemamu un piesprieda prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

33. Ar 2008. gada 7. augustā Tiesas kancelejā iesniegto dokumentu prasītāja iesniedza apelācijas sūdzību par pārsūdzēto spriedumu. Būtībā prasītāja lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu, atcelt 2005. gada 14. februāra vēstulē iekļauto lēmumu un taisīt galīgo spriedumu lietā, kā arī piespriest Komisijai atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus. Pakārtoti — prasītāja lūdz Tiesu nodot lietu atkārtotai izskatīšanai Pirmās instances tiesā.

34. Savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību Komisija lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību daļēji kā nepieņemamu un daļēji kā nepamatotu, kā arī piespriest prasītājai atlīdzināt šīs instances tiesas tiesāšanās izdevumus.

35. Tiesa uzklausīja prasītāju un Komisiju 2009. gada 30. jūnija tiesas sēdē. Tiesas sēdē lietas dalībniekiem tika lūgts pievērsties sekām, kas izriet no tā, ka lēmumā, ar kuru tiek atteikta piekļuve dokumentiem, nav norādīti Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktā paredzētie tiesību aizsardzības līdzekļi, it īpaši jautājumam, vai šāda lēmuma pārsūdzības termiņš sākas, kā arī jautājumam par judikatūras — par prasības par tiesību akta atcelšanu, kas iesniegta par tiesību aktu, ar kuru apstiprināts agrāks lēmums, kas nav apstrīdēts noteiktajos termiņos, nepieņemamību — piemērojamību Regulas Nr. 1049/2001 ietvaros.

IV — Juridiskā analīze

A — *Ievada apsvērumi*

36. Prasības par pārsūdzētā sprieduma atcelšanu pamatojumam prasītāja atsaucas uz trīs apelācijas pamatiem, kas attiecīgi ir balstīti uz

kļūdainu 2002. gada 26. jūlija vēstules juridisko kvalifikāciju par tādu, kurā ir iekļauts pārsūdzams lēmums, kļūdainu 2005. gada 14. februāra vēstules juridisko kvalifikāciju par tādu, kas ir pilnībā apstiprinošs tiesību akts, un Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 2. punkta kļūdainu interpretāciju.

37. Jānorāda, ka pirmie divi pamati, uz kuriem atsaucas prasītāja, ir vērsti pret Pirmās instances tiesas galveno vērtējumu, saskaņā ar kuru pirmajā instancē apstrīdētais tiesību akts ir akts, ar kuru pilnībā apstiprināts lēmums, kas iekļauts 2002. gada 26. jūlija vēstulē.

38. Savukārt trešais pamats attiecas uz Pirmās instances tiesas "papildus" sniegto vērtējumu, kurā tika konstatēts prasības priekšlaicīgais raksturs un kurš ir pamatots ar pieņēmumu, kas ir diametrāli pretējs analīzes secinājumam pamata lietā, proti, ka pirmās instances tiesā apstrīdētais tiesību akts nav pilnībā apstiprinošs tiesību akts.

39. Šādi, Pirmās instances tiesas argumentācijas otrā daļa ir ne tikai papildus, bet kā alternatīva gadījumam, ja — kā to apgalvo prasītāja — apstrīdētais tiesību akts nevar būt kvalificējams kā pilnībā apstiprinošs akts.

40. Lai arī tas, ka tiesa ir izmantojusi šādu metodi, neatbrīvo to no kritikas, it īpaši tāpēc, ka ir redzamas tiesas, kas izskatījusi lietu pēc būtības, šaubas par juridiski pareizas kvalifikācijas piešķiršanu Kopienu tiesību aktam, tas pats par sevi nav pietiekams pamats atcelt pārsūdzēto spriedumu, it īpaši, ja — kā šajā gadījumā — Pirmās instances tiesas argumentācijas otrās daļas mērķis ir tostarp atbildēt uz argumentāciju, ko prasītāja izklāstījusi prasības pieņemamības pirmajā instancē pamatojumam.

41. Katrā ziņā attiecībā uz šo tiesvedību, kā to pareizi norādīja Komisija savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību, pat pieņemot, ka Pirmās instances tiesas galvenais vērtējums ir noraidāms, lai apelācijas sūdzības dēļ varētu atcelt pārsūdzēto spriedumu, un Tiesa varētu atzīt prasību par pieņemamu pirmajā instancē, apelācijas instances tiesai noteikti ir jāapstiprina arī trešais apelācijas sūdzības pamats.

42. Pretēji — ja apelācijas sūdzības trešais pamats ir noraidāms, Tiesa neatkarīgi no iznākuma attiecībā uz pirmajiem diviem pamatiem var tikai secināt, ka pirmajā instancē prasība pamatoti ir atzīta par nepieņemamu.

43. Attiecīgi uzskatu, ka vispirms ir jāizskata apelācijas sūdzības trešais pamats. Tikai tad, ja šis pamats ir apstiprināms, Tiesai būs pienākums pārbaudīt vismaz viena no pārējo divu pamatu pamatotību.

44. Tomēr, kā turpmāk norādīšu, pēc manām domām, trešais pamats ir jānoraida, attiecīgi līdz ar to jānoraida arī apelācijas sūdzība. Tādēļ apelācijas sūdzības pirmo un otro pamatu es izskatīšu tikai pakārtoti.

B — *Galvenokārt par apelācijas sūdzības trešo pamatu, kas pamatots ar Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 2. punkta kļūdainu interpretāciju*

1) Lietas dalībnieku argumenti

45. Vispirms prasītāja norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 105.–108. punktā izklāstītais vērtējums apstiprina tās pirmajā instancē aizstāvēto nostāju, saskaņā ar kuru 2004. gada 22. decembrī iesniegtais pieteikums par piekļuvi dokumentiem atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 1. punktam ir jāuzskata par sākotnējo pieteikumu — pilnīgi jaunu pieteikumu, kuru turklāt arī Komisija ir izskatījusi kā sākotnēju pieteikumu. Tomēr prasītāja nesaprot, kā Pirmās instances tiesa varēja pārsūdzētā sprieduma 109. un 110. punktā secināt, ka apstrīdētajā aktā ietvertā atbilde ir sākotnēja atbilde, pēc kuras prasītājai bija jāsniedz atkārtots pieteikums Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 2. punkta izpratnē un nevis uzreiz prasība Pirmās instances tiesā atbilstoši EKL 230. pantam. Pēc prasītājas domām, ņemot vērā 2005. gada 14. februāra vēstulē sniegto skaidro un galīgo atbildi, nebija lietderīgi mēģināt iesniegt atkārtotu pieteikumu Komisijā, kura dēļ tikai zaudētu laiku un rastos papildu izdevumi par advokāta pakalpojumiem. Turklāt prasītāja apgalvo, ka Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 2. punktā paredzēti fakultatīvi noteikumi un ka, ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus, tai vairs nav bijis pienākums iesniegt jauns atkārtots pieteikums. Turklāt prasītāja pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā ir pieļāvusi procesuālu pārkāpumu, noraidot prasītājas lūgumu papildināt 2007. gada 1. februāra tiesas sēdes protokolu ar mērķi tajā norādīt argumentāciju par Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 2. punkta noteikumu fakultatīvo raksturu.

46. Komisija piedāvā šo pamatu noraidīt, uzsverot, pirmkārt, to, ka prasītāja ir atzinusi, ka nav iesniegusi atkārtotu pieteikumu Regulas Nr. 1049/2001 izpratnē, un, otrkārt, to, ka sākotnējā atbilde minētās regulas 7. panta 1. punkta izpratnē nav apstrīdams akts.

2) Vērtējums

47. Ievadā, kā jau es to norādīju, argumentācijas, kuru Pirmās instances tiesa ir izklāstījusi pārsūdzētā sprieduma 103.–110. punktā, premise ir pamatota ar pieņēmumu, saskaņā ar kuru pirmajā instancē apstrīdētais akts (2005. gada 14. februāra vēstule) nav akts, ar kuru pilnībā apstiprina lēmumu, kas iekļauts 2002. gada 26. jūlija vēstulē, kā to turklāt apgalvoja prasītāja. Pirmās instances tiesā prasītāja apgalvoja (un turpina apgalvot šīs apelācijas sūdzības ietvaros Tiesā), ka pieteikums par piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011, kuru tā iesniedza Komisijai 2004. gada 22. decembrī, bija sākotnējais pieteikums (pilnīgi jauns) Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 1. punkta izpratnē [7].

48. Jānorāda, ka ne pirmajā instancē, ne šīs apelācijas sūdzības ietvaros prasītāja nav pamatojusi savu apgalvojumu, ka *Regulas Nr. 1049/2001 kontekstā* Tiesas judikatūra par prasības pret tiesību aktu, ar kuru apstiprināts agrāks lēmums, kas nav apstrīdēts noteiktajos termiņos, nepieņemamību ir neatbilstoša. Tieši pretēji, prasītāja drīzāk atzīst šādas judikatūras piemērojamību Regulas Nr. 1049/2001 ietvaros, apgalvojot, ka, *ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus*, apstrīdētais akts nav kvalificējams kā tiesību akts, kas *pilnībā* apstiprina 2002. gada 26. jūlija vēstulē iekļauto lēmumu.

49. Pārsūdzētā sprieduma 103.–110. punktā Pirmās instances tiesa nevis izskatīja konkrētus iemeslus, kas ļautu prasītājai apgalvot, ka apstrīdētais akts nav akts, ar kuru pilnībā apstiprināts 2002. gada 26. jūlija vēstulē iekļautais lēmums, bet tikai pieņēma, ka tas tā ir, lai izvērtētu, vai pārsūdzētais akts var būt prasības priekšmets tiesā, kā to apgalvo prasītāja. Tā kā tiesai, kas izskata lietu pēc būtības, nav pienākuma lemt par visiem lietas apstākļiem, bet tikai par tiem, kas ir būtiski lietas izskatīšanai, tostarp ievērojot lietas dalībnieku argumentus un pareizu tiesvedību, pēc manām domām, šāda pieeja pati par sevi nav atzīstama par spēkā neesošu [8].

50. Līdz ar to jāatgādina, ka Pirmās instances tiesa savā vērtējumā, kas izklāstīts pārsūdzētā sprieduma 105.–110. punktā, būtībā konsta-

7 — Lai gan, atbildot uz prasītājai iesniegto rakstveida jautājumu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 54.a pantu, prasītāja parādīja, ka tā "piekrīt", ka Tiesa 2004. gada 22. decembra pieteikumu atzīst par apstiprinošu pieteikumu, šī atbilde ir ne tikai slikti formulēta un pretruniga ar prasītājam argumentiem trešā apelācijas sūdzības pamata pamatojumam, bet tā tika formulēta tikai tādam gadījumam, ja "tā ir noderīga tiesas spriešanai" un "pakārtoti", to neatkārtojot Tiesā tiesas sēdē. Šajos apstākļos, šķiet, sarežģīti novērtēt šo atbildi, ja nebūtu argumenta, kas ir izteikts šī apelācijas sūdzības pamata pamatojumam.

8 — Šādi šajā sakarā Tiesa atzina, ka Pirmās instances tiesa varēja izskatīt lietu pēc būtības, pat nelemjot par iebildi par nepieņemamību, lai arī prasība katrā ziņā tika atzīta par nepamatotu: (skat. 2002. gada 26. februāra spriedumu lietā C-23/00 P Padome/*Boehringer*, *Recueil*, I-1873. lpp., 52. punkts), prakse, kuru piemēro arī pati Tiesa (skat. 2004. gada 23. marta spriedumu lietā C-233/02 Francija/Komisija, Krājums, I-2759. lpp., 26. punkts).

tēja prasības atcelt apstrīdēto aktu priekšlaicīgu raksturu tāpēc, ka apstrīdētais akts ir tikai sagatavojošs tiesību akts pirms galīga tiesību akta pieņemšanas.

51. Šajā sakarā no judikatūras izriet, ka attiecībā uz aktiem vai lēmumiem, kuru sagatavošana atbilstoši iekšējai procedūrai notiek vairākos posmos, it īpaši atbilstoši iekšējai procedūrai, apstrīdami tiesību akti ir dokumenti, kuros atbilstoši šādai procedūrai ir noteikta attiecīgās iestādes galīgā nostāja, izņemot starpdokumentus, kuru mērķis ir sagatavot galīgo lēmumu [9].

52. Turpretī formai, kādā ir pieņemts tiesību akts vai lēmums, principā nav nozīmes jautājumā par prasības atcelt tiesību aktu pieņemamību, apstrīdamā tiesību akta kvalifikācija ir atkarīga no to būtības, kā arī no to autoru nodoma [10].

53. Attiecībā uz administratīvo procedūru par piekļuvi dokumentiem, kuru reglamentē Regula Nr. 1049/2001, atbilstoši minētās regulas 7. un 8. pantam tā notiek divos secīgos posmos [11].

54. Minētais 7. pants reglamentē sākotnējo pieteikumu izskatīšanu. Atbilde uz šādu pieteikumu ar pilnīgu vai daļēju atteikumu piešķirt lūgtos dokumentus (vai tas, ka atbilde nav sniegta Regulas Nr. 1049/2001 7. pantā noteiktajā termiņā) var būt pamats iesniegt atkārtotu pieteikumu ar lūgumu iestādei *pārskatīt savu nostāju*. Piemērojot Regulas Nr. 1049/2001 8. pantu, pilnīgs vai daļējs atteikums (tiešs vai netiešs) piešķirt piekļuvi atkārtotā pieteikumā lūgtajiem dokumentiem dod tiesības pieteikuma iesniedzējam atbilstoši EKL 230. pantā paredzētajiem nosacījumiem celt prasību tiesā pret iestādi.

55. No tā izriet, ka, kā to pamatoti konstatēja Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 104. punktā, tikai atbilde uz atkārtotu pieteikumu var radīt tiesiskās sekas, kas skar pieteikuma iesniedzēja intereses, un attiecīgi atbilstoši EKL 230. pantam pret to var celt prasību par tiesību akta atcelšanu.

56. Šādu vērtējumu neatspēko prasītājas apgalvojums, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 2. punktā paredzēta vienkārši iespēja iesniegt atkārtotu pieteikumu. Faktiski, lai arī apgalvojums, ka nav bijis nodoma ar Regulu Nr. 1049/2001 uzlikt

9 — Skat it īpaši 1981. gada 11. novembra spriedumu lietā 60/81 *IBM*/Komisija (*Recueil*, 2639. lpp., 10. punkts), 2000. gada 22. jūnija spriedumu lietā C-147/96 Nīderlande/Komisija (*Recueil*, I-4723. lpp., 27. punkts) un 2008. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-521/06 P *Athinaïki Techniki*/Komisija (Krājums, I-5829. lpp., 42. punkts).

10 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Athinaïki Techniki*/Komisija, 42. un 43. punkts.

11 — Skat. arī Regulas Nr. 1049/2001 trīspadsmito apsvērumu.

pienākumu visiem pieteikuma iesniedzējiem iesniegt atkārtotu pieteikumu, šādi dodot iespēju apstrīdēt administratīvā procesa ietvaros iestādes "nostāju", kas pieņemta atbildē uz sākotnējo pieteikumu, ir pareizs, tad turpretī minētajā regulā, piemērojot EKL 230. pantu, ir skaidri izvirzīts nosacījums, ka prasība atcelt tiesību aktu ir pieņemama, ja ir izsmelti abi administratīvā procesa posmi.

57. Turklāt un lai arī prasītāja to skaidri nepasaka, no pārsūdzētā akta noteikumiem un tā autoru nodoma izriet, ka pārsūdzētā sprieduma 109. punktā Pirmās instances tiesa pamatoti šo tiesību aktu ir uzskatījusi par atbildi uz sākotnēju pieteikumu atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 1. punktam. Turklāt, lai arī Tiesai apelācijas sūdzības ietvaros nav atkārtoti jāvērtē fakti, jānorāda, ka apelācijas sūdzības trešā pamata ietvaros prasītāja nepārmet Pirmās instances tiesai, ka tā ir sagrozījusi Pirmās instances tiesā sniegtos faktus.

58. Vispār prasītāja, nenonākot savā argumentācijā pie acīmredzamām pretrunām, nevar apgalvot, ka Pirmās instances tiesa (sekojot Komisijai) atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 1. punktam pamatoti uzskatīja 2004. gada 22. decembrī iesniegto pieteikumu par pilnīgi jaunu pieteikumu par piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011, un vienlaikus apgalvot, ka tai ir bijušas tiesības neievērot minētajā regulā paredzētos procesuālos noteikumus tādēļ, ka tā zaudētu laiku un rastos papildu izdevumi par advokāta pakalpojumiem. Turklāt, ja — kā to apgalvo prasītāja — 2004. gada 22. decembrī iesniegtais pieteikums jāuzskata par pilnīgi jaunu pieteikumu, faktiskiem apstākļiem, kas radušies pirms šāda pieteikuma, nav nozīmes, izskatot apelācijas sūdzības trešā pamata pamatojumam prasītājas izvirzītās argumentācijas pamatotību.

59. Turklāt jānorāda, ka 2004. gada 22. decembra pieteikumu Komisijai ir nosūtījis prasītājas pārstāvis un ka pirmajā instancē apstrīdētais tiesību akts ir bijis tam paziņots. Kā tiesību speciālistam tam bija jāpievērš vajadzīgā uzmanība, lai prasītāja ievērotu administratīvās procedūras prasības — pirms celt tiesā prasību atcelt tiesību aktu — atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 noteikumiem. Šajā sakarā nav arī samērīgi apgalvot — kā prasītājas pārstāvis to arī lika noprast Tiesā tiesas sēdē —, ka Regulas Nr. 1049/2001 paredzētie procesuālie noteikumi ir neskaidri un grūti interpretējami.

60. Attiecīgi uzskatu, ka Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 110. punktā ir pareizi uzskatījusi, ka apstrīdētais akts nav

pilnībā apstiprinošs akts, apstrīdētais akts ir atbilde uz sākotnēju pieteikumu Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 1. punkta izpratnē, kas nevar būt prasības par tiesību akta atcelšanu priekšmets EKL 230. panta izpratnē.

63. Šādos apstākļos, tā kā pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas pirmajā punktā ir atzīta prasības nepieņemamība pirmās instances tiesā, kas, pēc manām domām, ir pamatoti, apelācijas sūdzības pirmais un otrais pamats nav jāizskata.

64. Šos divus apelācijas sūdzības pamatus izskatīšu tikai pakārtoti gadījumā, ja Tiesa nepiekrīt izvirzītajam priekšlikumam.

61. Attiecībā uz prasītājas "papildus" izvirzīto argumentāciju, pietiek norādīt, ka prasītāja nepaskaidro, kā Pirmās instances tiesas iespējami pieļautā kļūda varēja ietekmēt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvo daļu. Vispār prasītāja apelācijas sūdzības 20. punktā tieši atzīst, ka Pirmās instances tiesai sūtītā vēstule, kurā izklāstīts lūgums tiesas sēdes protokolā ņemt vērā argumentu, kas pamatots ar Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 2. punkta noteikumu fakultatīvo raksturu, ir bijusi pievienota lietai pirmajā instancē. Attiecīgi Pirmās instances tiesa šo argumentu ir pienācīgi ņēmusi vērā, kā to turklāt netieši apliecina pārsūdzētā sprieduma 109. punktā iekļautais vērtējums par pienākumu ievērot Regulas Nr. 1049/2001 7. un 8. pantā paredzēto divpakāpju administratīvo procedūru pirms sniegt visa veida prasības par tiesību akta atcelšanu tiesā atbilstoši EKL 230. pantam.

C — Pakārtoti, par pirmo un otro apelācijas sūdzības pamatu, kas attiecīgi ir pamatoti ar kļūdainu 2002. gada 26. jūlija vēstules juridisko kvalifikāciju, ka tajā ir iekļauts pārsūdzams lēmums, un kļūdainu 2005. gada 14. februāra vēstules juridisko kvalifikāciju, ka tas ir pilnībā apstiprinošs akts

1) Par apelācijas sūdzības pirmo pamatu, kas attiecīgi ir pamatots ar kļūdainu 2002. gada 26. jūlija vēstules juridisko kvalifikāciju, ka tajā ir iekļauts pārsūdzams lēmums

a) Lietas dalībnieku argumenti

62. Piedāvāju apelācijas sūdzības trešo pamatu noraidīt.

65. Pēc prasītājas domām, Pirmās instances tiesa ir kļūdaini kvalificējusi 2002. gada 26. jūlija atbildes vēstuli uz atkārtotu pietei-

kumu atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 8. pantam, pret ko atbilstoši EKL 230. pantam var celt prasību par tiesību akta atcelšanu. Tā kā Pirmās instances tiesa nav piemirsusi norādīt, ka 2002. gada 26. jūlija vēstule ir pieņemta, pārkāpjot būtiskas formas prasības, tai bija jāatzīst minētajā vēstulē iekļautā lēmuma spēkā neesamība vai tiesiskā neesamība. Šajā sakarā prasītāja norāda, ka pretēji Lēmuma 2001/937 pielikuma 4. punktam 2002. gada 26. jūlija vēstulē [iekļauto lēmumu] nav pieņēmis Komisijas ģenerālsekretārs, tajā nav izklāstīts pamatojums un nav norādīti tiesību aizsardzības līdzekļi, neievērojot Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktu.

66. Vispirms Komisija izsaka šaubas par apelācijas sūdzības pirmā pamata pieņemamību tāpēc, ka prasītāja nav precizējusi, kādus sprieduma, kura atcelšana tiek lūgta, aspektus tā kritizē un vismaz dažos gadījumos, šķiet, pārmet Pirmās instances tiesai kļūdas faktisko apstākļu konstatējumā vai vērtējumā — jautājumu, kas nav pakļauts Tiesas kontrolei apelācijas ietvaros.

67. Pēc lietas būtības un ar nosacījumu, ka apelācijas sūdzības pamats ir tikai 2002. gada 26. jūlija vēstules kļūdaina tiesiskā kvalifikācija, Komisija noraida prasītājas argumentāciju. Pirmkārt, tā uzskata, ka, lai arī prasītājas norādītie trūkumi ir būtiski formas pārkāpumi, to dēļ Pirmās instances tiesa 2002. gada 26. jūlija lēmumu nav atzinusi par neesošu, bet tie ir izraisījuši lēmuma prettiesiskumu un attiecīgi apstrīdamību. Tieši, lai izvērtētu apstrīdamības raksturu, prasītājai bija iespēja celt prasību pret šo lēmumu, iespēja, kuru prasītāja nav izmantojusi. Otrkārt, Komisija uzskata, ka, pat pieņemot, ka 2002. gada 26. jūlija vēstule juridiski ir neesoša, tāpat atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 3. punktam pēc 15 dienu termiņa beigām ir bijis jāuzskata, ka ir pieņemts negatīvs lēmums, pret kuru prasītāja ir varējusi celt prasību par tiesību akta atcelšanu. Attiecīgi, pieņemot, ka Pirmās instances tiesa kļūdaini ir konstatējusi spēkā esoša tieša lēmuma esamību, 2005. gada 14. februāra vēstule tāpat ir uzskatāma par tiesību aktu, ar kuru apstiprināts (netiešs) nelabvēlīgs lēmums, kurš prasītājai bija jāapstrīd noteiktajos termiņos.

b) Vērtējums

68. Tiesai nav vajadzības kavēties pie Komisijas izteiktajām šaubām par šī apelācijas sūdzības pamata pieņemamību.

69. Lai gan prasītājas izklāstītie argumenti šī apelācijas sūdzības pamata pamatojumam ir mazliet juceklīgi, pēc manām domām, prasītāja no tiesību viedokļa pietiekami identificē

vērtējumu, kas ir pārsūdzētā sprieduma 79.–81. punktā, saskaņā ar kuru 2002. gada 26. jūlija lēmums ir prasītājai nelabvēlīgs akts, pret kuru var iesniegt prasību atcelt tiesību aktu, un, tā kā tajā ir pieļautas kļūdas tiesību piemērošanā, tas ir galīgs akts. Turklāt pretēji tam, ko apgalvo Komisija, premisa, ar kuru ir pamatota prasītājas kritika, ir nevis Pirmās instances tiesas veiktais faktisko apstākļu vērtējums, bet Pirmās instances tiesā sniegto faktisko apstākļu nepilnīga izvērtēšana. Kopienu tiesa jau apelācijas stadijā ir atzinusi par pieņemamu pamatu, ka tiesa, kas izskatījusi lietu pēc būtības, ir nepilnīgi izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus [12]. *A fortiori* tam jābūt tāpat attiecībā uz argumentu, kas ir izvirzīts uz tiesībām balstīta pamata pamatojumam.

70. Pēc būtības apelācijas sūdzības pirmā pamata risinājums var izrādīties sarežģītāks, nekā tas šķiet sākumā.

71. Protams, viegli ir atzīt par neefektīvu to, ka Pirmās instances tiesa, iespējams, nav ņēmusi vērā 2002. gada 26. jūlija vēstules pamatojuma neesamību, ko apgalvo prasītāja. Jāatzīst, ka Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 78. punktā, punktā, kuru prasītāja nav apstrīdējusi, nosprieda, — kā izriet no šīs vēstules, kurā ir tieša atsauce uz 2002. gada 8. jūlija vēstuli, — ka Komisija ir skaidri norādījusi prasītājai, ka tā nevēlas atgriezties pie savas sākotnējās atbildes. Tātad prasītāja nevar apgalvot, ka Pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā iespējamu 2002. gada 26. jūlija vēstules pamatojuma trūkumu. Tieši pretēji, Pirmās instances tiesa ir vērtējusi, vai 2002. gada 26. jūlija vēstulē iekļautais atteikums ir bijis pamatots, uzsverot, ka šajā vēstulē vismaz kopsavilkuma veidā ir izklāstīti iemesli, kuru dēļ Komisija ir atteikusi pilnīgu pieeju dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011.

72. Turpretī attiecībā uz pārējiem diviem 2002. gada 26. jūlija lēmuma trūkumiem, nav strīda par to, ka, pirmkārt, to nebija pieņēmusi Lēmuma 2001/937 pielikuma 4. pantā norādītā kompetentā iestāde, proti, Komisijas ģenerālsekretārs, un tajā nebija norādīti tiesību aizsardzības līdzekļi pretēji pienākumam, kas ir iestādei pret pieteikuma iesniedzēju atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktam, un, otrkārt, ka Pirmās instances tiesa nav izvērtējusi minētos trūkumus.

73. Šajā stadijā Tiesas kontrole varētu tikai pārbaudīt, vai, pieņemot, ka Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi abus pārkāpumus, kas skar 2002. gada 26. jūlija lēmumu, būtu jāsecina, ka šāds lēmums ir "tiesiski neefektīvs" tādā ziņā,

12 — Tiesas 2002. gada 15. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija (*Recueil*, I-8375. lpp., 392.-406. punkts), kā arī Pirmās instances tiesas 2008. gada 19. septembra spriedums lietā T-253/06 P *Chassagne*/Komisija, 57. punkts.

ka tas ir uzskatāms par spēkā neesošu vai neesošu, kā to apgalvo prasītāja.

74. Tomēr, ņemot vērā Pirmās instances tiesai izteikto pārmetumu, ka tā nav izvērtējusi noteiktus faktiskos apstākļus, par kuriem tiek apgalvots, ka tie ir izklāstīti Pirmās instances tiesā, pēc manām domām, apelācijas sūdzības pamats ir jāizvērtē sīkāk.

75. Attiecīgi piedāvāju vispirms pārbaudīt, vai Pirmās instances tiesai bija pienākums izvērtēt abus 2002. gada 26. jūlija lēmuma trūkumus, uz kuriem norāda prasītāja savā apelācijas sūdzībā.

i) Par pienākumu ņemt vērā 2002. gada 26. jūlija lēmuma autora kompetences trūkumu

76. Par 2002. gada 26. jūlija lēmuma autora kompetences trūkumu — nav strīda, ka šāds iebildums netika izvirzīts Pirmās instances tiesā.

77. Līdz ar to rodas jautājums, vai Pirmās instances tiesai šāds pārkāpums ir jāizskata pēc savas ierosmes.

78. Kā man jau bija iespēja to izklāstīt secinājumu, kas sniegti lietā, kurā taisīts spriedums *Common Market Fertilizers*/Komisija [13], 102.–109. punktā, pamats, kas balstīts uz tiesību akta autora kompetences trūkumu *principā* Kopienu tiesai ir jāizskata pēc savas ierosmes [14] kā absolūts pamats. Faktiski, pēc manām domām, šāds pamats *principā* atbilst diviem pamatkritērijiem, kurus norādījis ģenerāladvokāts Džeikobss [*Jacobs*] secinājumu spriedumam lietā *Salzgitter*/Komisija [15] 141. un 142. punktā, kas ļauj izvērtēt:

— "vai pārkāptais noteikums kalpo Kopienu tiesību sistēmas pamatmērķim un vai tam ir būtiski nozīme šāda mērķa īstenošanai" un

— "vai pārkāptais noteikums ir bijis trešo personu vai vispārēji kopuma interesēs, nevis tieši skarto personu interesēs" [16].

13 — 2007. gada 13. septembra spriedums lietā C-443/05 P (Krājums, I-7209. lpp.).

14 — Šajā ziņā skat. 1960. gada 10. maija spriedumu lietā 19/58 Vācija/Augstā iestāde (*Recueil*, 469., 488. lpp.), 1982. gada 30. septembra spriedumu lietā 108/81 *Amylum*/Padome (*Recueil*, 3107. lpp., 28. punkts), kā arī 2000. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-210/98 P *Salzgitter*/Komisija (*Recueil*, I-5843. lpp., 56. un 57. punkts).

15 — Iepriekš minēts.

16 — Kā es jau norādīju savos secinājumos, kas sniegti iepriekš minētajā lietā *Common Market Fertilizers*/Komisija, pretēji ģenerāladvokātam Džeikobsam es neuzskatu, ka nosacījums par Kopienu tiesību acīmredzamu pārkāpumu attiecas uz absolūta pamata kvalifikāciju. Tas drīzāk ir priekšnosacījums Kopienu tiesas pienākumam to izskatīt pēc savas ierosmes.

79. Kompetences normu mērķis noteikti ir īstenot Kopienu tiesību sistēmas pamatmērķi (vai pamatvērtību), proti, institucionālu līdzsvaru, un tās parasti ir ieviestas vispārējās interesēs.

80. Lai arī *principā* pamats, kas balstīts uz akta autora kompetences trūkumu, ir jāizskata pēc savas ierosmes, tik un tā pareizāka pieeja ir vērtēt kazuistiski — proti, atsaucoties uz konkrēto iespējami pārkāpto kompetences normu — vai tas atbilst abiem iepriekš minētajiem kritērijiem, līdz ar to arī kritērijam par noteikuma būtisku nozīmi attiecīgā pamatmērķa vai pamatvērtības īstenošanā [17].

81. Tieši šajā sakarā man šķiet, ka šajā gadījumā pārkāptai normai, proti, Lēmuma 2001/937 pielikuma 4. panta 1. punktam, saskaņā ar kuru tiesības atbildēt uz atkārtotiem pieteikumiem par piekļuvi dokumentiem ir deleģētas ģenerālsekretāram, nav būtiskas nozīmes institucionālā līdzsvara īstenošanā. Šī norma vairāk attiecas uz Komisijas iekšēju vadību vai pārvaldību atbilstoši tās juridiskajam pamatam, t.i., Komisijas Reglamenta 14. pantam redakcijā, kas bija piemērojama 2002. gada 26. jūlija lēmuma pieņemšanas laikā [18]. Šādas normas pārkāpums, manuprāt, neattiecas uz tiem jautājumiem, kas Kopienu tiesai *jāizskata* pēc savas ierosmes.

82. No tā, manuprāt, izriet, ka Pirmās instances tiesa, neizskatot pēc savas ierosmes jautājumu par 2002. gada 26. jūlija lēmuma autora kompetences trūkumu, nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

ii) Par pienākumu ņemt vērā to, ka 2002. gada 26. jūlija lēmumā nav norādīti tiesību aizsardzības līdzekļi

83. Jāatgādina, ka, lai arī rīkojumos lietā *Guérin automobiles*/Komisija [19] Tiesa ir nospriedusi, ka Kopienu administratīvām iestādēm nav vispārēja pienākuma informēt personas par tiesību aizsardzības līdzekļiem, šāds apgalvojums tomēr ir [spēkā] ar nosacī-

17 — Šajā ziņā skat. 1988. gada 14. decembra spriedumu lietā 280/87 *Hecq*/Komisija (*Recueil*, 6433. lpp., 12. punkts), kurā Tiesa atteicās pēc savas ierosmes izskatīt dienesta vadītāja kompetenci pieņemt vadības lēmumus attiecībā uz darbinieku.

18 — Komisijas Reglamenta, kas stājies spēkā 2001. gada 1. janvārī (OV 2000, L 308, 26. lpp.), 14. pantā noteikts, ka, "ja pilnībā ievērots kolektīvās atbildības princips, Komisija var deleģēt vadības vai administratīvu pasākumu pieņemšanu tās vārdā ģenerāldirektoriem un dienestu vadītājiem, ievērojot tās noteiktos ierobežojumus un nosacījumus".

19 — 1999. gada 5. marta rīkojumi lietā C-153/98 P (*Recueil*, I-1441. lpp., 15. punkts) un lietā C-154/98 P (*Recueil*, I-1451. lpp., 15. punkts). Šajā ziņā skat. arī 2004. gada 7. decembra rīkojumu lietā C-521/03 P *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija, 44. punkts.

jumu, ka "nepastāv skaidrs Kopienu tiesību noteikums".

84. Attiecībā uz publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem ar Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktu tieši tiek uzlikts pienākums attiecīgajai iestādei, kas pilnīgi vai daļēji atsaka piekļuvi, "ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti attiecīgi [EKL] 230. un 195. pantā, informēt pieteikuma iesniedzēju par viņam pieejamiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, proti, tiesvedības uzsākšanu pret iestādi un/vai sūdzības iesniegšanu ombudam".

85. Šajā gadījumā, kā jau norādīts, Komisijai, pieņemot 2002. gada 26. jūlija lēmumu, bija pienākums informēt prasītāju par pieejamiem tiesību aizsardzības līdzekļiem saistībā ar šo lēmumu [20].

86. Kā izriet no Pirmās instances tiesā iesniegtiem dokumentiem un kā Komisija to ir atzinusi savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību [21], Pirmās instances tiesas vērtējuma attiecībā uz prasības par tiesību aktu atcelšanu pieņemamību ietvaros prasītāja savu argumentu kopsavilkuma veidā ir pamatojusi ar to, ka 2002. gada 26. jūlija lēmumā tiesību aizsardzības līdzekļi nav norādīti.

87. Patiešām, atbilstoši judikatūrai Pirmās instances tiesai, lai no tiesību viedokļa pietiekami pamatotu spriedumu, nav pienākuma sīki atbildēt uz visiem lietas dalībnieka izvirzītiem argumentiem [22].

88. Tomēr, ņemot vērā Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktā izvirzītās prasības, ko Pirmās instances tiesa nevarēja ignorēt, un to, ka Komisija, pieņemot 2002. gada 26. jūlija lēmumu, acīmredzami nebija norādījusi tiesību aizsardzības līdzekļus, prasītāja, atsaucoties uz pārkāpumu, kas ietekmē minēto lēmumu, bez šaubām, gaidīja, ka Pirmās instances tiesa

20 — Tam, vai šādai norādei jābūt paša lēmuma pamatojumā vai paziņojumā par lēmumu, nav izšķirošas nozīmes un katrā ziņā to neregulē Regula Nr. 1049/2001. Turpretī būtiski ir tas, lai informācija par tiesību aizsardzības līdzekļiem tiktu paziņota, pilnīgi vai daļēji atsakot piekļuvi lūgtajiem dokumentiem.

21 — Skat. attiecīgi prasītājas apsvērumus par Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību Pirmās instances tiesā — 4. punkts, 4. lpp., un atbildes raksta uz apelācijas sūdzību Tiesā 2. zemsvītras piezīmi, 4. lpp.

22 — Šajā ziņā skat. it īpaši 2001. gada 6. marta spriedumu lietā C-274/99 P *Connolly*/Komisija (*Recueil*, I-1611. lpp., 121. punkts), 2003. gada 11. septembra spriedumu lietā C-197/99 P Beļģija/Komisija (*Recueil*, I-8461. lpp., 81. punkts), kā arī 2008. gada 9. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-120/06 P un C-121/06 P *FIAMM* u.c./Padome un Komisija (Krājums, I-6513. lpp., 91. punkts).

izvērtēs sekas, kas var rasties šādas nenorādīšanas dēļ, attiecībā uz Pirmās instances tiesā celtās prasības pieņemamību — atgādinu — ka Komisija turklāt to nepārprotami apstrīdēja.

89. Kā to precizēšu turpmāk šajos secinājumos, Pirmās instances tiesai, veicot šādu pārbaudi, bija jānoskaidro jautājums par iespējamu prasības celšanai noteiktā termiņa neapstrīdamību attiecībā uz prasītāju.

90. Līdz ar to, neizvērtējot to, ka 2002. gada 26. jūlija lēmumā nav norādīti pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi, kā to lūdza prasītāja Pirmās instances tiesai, un attiecīgi, nenoskaidrojot jautājumu, kādas sekas var rasties šāda pārkāpuma dēļ, pieņemot lēmumu, kas pamatots ar Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktu, manuprāt, Pirmās instances tiesa vismaz ir nepietiekami pamatojusi [23] pārsūdzētajā spriedumā izdarīto secinājumu, saskaņā ar kuru 2002. gada 26. jūlija lēmums ir apstrīdams tiesību akts, kas ir kļuvis galīgs brīdī, kad ir celta prasība pret 2005. gada 14. februārī pieņemto tiesību aktu.

91. Manuprāt, Tiesa apelācijas ietvaros nevar labot kļūdu tiesību piemērošanā attiecībā uz pienākumu norādīt pamatojumu, ko esmu uzsvēris, jo kontrole, kas Tiesai jāveic šajā gadījumā, attiecas ne tikai pilnībā uz tiesību pamatojumu, bet vismaz daļēji arī uz faktisko apstākļu vērtējumu, ko Pirmās instances tiesa nav veikusi [24].

92. No tā izriet, ka pārsūdzētais spriedums ir daļēji jāatceļ, proti, ar nosacījumu, ka tā prasītājas celto prasību galvenokārt atzīst par nepieņemamu ar pamatojumu, ka tā ir celta pret tiesību aktu, kas pilnībā apstiprina 2002. gada 26. jūlijā pieņemto tiesību aktu.

93. Ja Tiesa piekrīt šādai pieejai, otrais apelācijas sūdzības pamats nav jāizskata, jo tā dēļ nevar panākt pilnīgāku tiesību akta atcelšanu, nekā to, ko esmu piedāvājis [25].

23 — Vajadzības gadījumā es atgādinu, ka Tiesa jau ir atzinusi, ka Kopienu tiesa nepietiekamu pamatojumu var izskatīt, tai pat tas ir jāizskata, pēc savas ierosmes (skat. it īpaši 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 67. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

24 — Šajā ziņā skat. 2003. gada 9. septembra spriedumu lietā C-361/01 P *Kik*/ITSB (*Recueil*, I-8283. lpp., 101. punkts), 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-93/02 P *Biret International*/Padome (*Recueil*, I-10497. lpp., 60. punkts), kā arī spriedumu lietā C-94/02 P *Biret* un *Cie*/Padome (*Recueil*, I-10565. lpp., 63. punkts), 2004. gada 21. oktobra spriedumu lietā C-447/02 P *KWS Saat*/ITSB (Krājums, I-10107. lpp., 46.–51. punkts) un 2009. gada 30. aprīļa spriedumu lietā C-497/06 P *CAS Succhi di Frutta*/Komisija, 57.–67. punkts. Par iespēju aizvietot pamatojumu skat. arī ģenerāladvokāta Ležē [*Léger*] secinājumu 1996. gada 12. novembra spriedumam lietā C-294/95 P *Ojha*/Komisija (*Recueil*, I-5863. lpp.) 179. punktu.

25 — Pēc analoģijas skat. 2003. gada 3. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-83/01 P, C-93/01 P un C-94/01 P *Chronopost* u.c./*Ufex* u.c. (*Recueil*, I-6993. lpp., 43. punkts).

94. Tātad pietiktu, ka Tiesa kā pamatotu atzīst apelācijas sūdzības trešo pamatu, kas vērsts pret Pirmās instances tiesas vērtējumu, kurš ir sniegts "papildus" vai, pareizāk sakot, kā alternatīva, saskaņā ar kuru būtībā, pieņemot, ka 2005. gada 14. februāra vēstule nav pilnībā apstiprinošs tiesību akts, prasītājas celtā prasība atcelt tiesību aktu katrā ziņā ir bijusi priekšlaicīga. Tikai apelācijas sūdzības trešā pamata apstiprināšanas dēļ pārsūdzēto spriedumu varētu atcelt pilnīgi.

95. Tomēr, kā to jau norādīju iepriekš, manuprāt, apelācijas sūdzības trešais pamats ir jānoraida.

96. Attiecīgi, pat pieņemot, ka Tiesa izskata pirmo pamatu un uzskata, ka Pirmās instances tiesas spriedums ir daļēji atceļams, nav nekādas vajadzības izvērtēt apelācijas sūdzības otro pamatu.

97. Turklāt šajā stadijā būtiski ir precizēt, ka, pat pieņemot, ka Tiesa nolemj apstiprināt apelācijas sūdzības pirmo un trešo pamatu un uzskata, ka ir tiesīga lemt par prasības atcelt tiesību aktu pieņemamību pirmajā instancē, manuprāt, to nevar secināt no prasītājas argumentiem, kas pamatoti ar 2002. gada 26. jūlija lēmuma neesamību vai spēkā neesamību, proti, iespējamu prasības celšanai noteikto termiņu nepiemērojamību.

98. Pirmkārt, attiecībā uz apgalvoto 2002. gada 26. jūlija lēmuma neesamību, jāatgādina, ka atbilstoši konsolidētai judikatūrai uz Kopienu iestāžu tiesību aktiem principā attiecas tiesiskuma prezumpcija, un attiecīgi tie rada tiesiskas sekas, pat ja tajos ir pieļauti pārkāpumi, līdz tie tiek atcelti vai atsaukti [26].

99. Tikai kā izņēmums no šāda principa attiecībā uz tiesību aktiem, kuros ir tik acīmredzami būtisks pārkāpums, ka Kopienu tiesību sistēma to nevar pieļaut, jāuzskata, ka tie nav izraisījuši pat pagaidu tiesiskās sekas, proti, tie juridiski jāuzskata par neesošiem. Šāda izņēmuma mērķis ir saglabāt līdzsvaru starp divām pamatprasībām, kuras reizēm ir nesavienojamas un kurām tiesību sistēmai jāatbilst, proti, tiesisko attiecību stabilitāti un tiesiskuma ievērošanu [27].

26 — 1987. gada 26. februāra spriedums lietā 15/85 *Consorzio Cooperative d'Abruzzo*/Komisija (*Recueil*, 1005. lpp., 10. punkts), 1994. gada 15. jūnija spriedums lietā C-137/92 P Komisija/*BASF* u.c. (*Recueil*, I-2555. lpp., 48. punkts), 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-245/92 P *Chemie Linz*/Komisija (*Recueil*, I-4643. lpp., 93. punkts), kā arī 2004. gada 5. oktobra spriedums lietā C-475/01 Komisija/Grieķija (Krājums, I-8923. lpp., 18. punkts).

27 — Iepriekš minētie spriedumi lietās Komisija/*BASF* u.c., 49. punkts; *Chemie Linz*/Komisija, 94. punkts, kā arī Komisija/Grieķija, 19. punkts.

100. Tā kā Eiropas Kopienu iestāžu tiesību akta atzīšana par neesošu ir saistīta ar būtiskām sekām, tiesiskās drošības dēļ šāds atzinums ir rezervēts ārkārtas gadījumiem [28].

101. Tādējādi Tiesa atteicās uzskatīt par juridiski neesošiem lēmumus, kuros pieļautie pārkāpumi ir tiesību akta autentifikācijas trūkums un/vai tiesību akta autora kompetences trūkums [29].

102. Šajā gadījumā judikatūras, kuru atgādināju, kontekstā pārkāpums, kas skar 2002. gada 26. jūlija vēstuli attiecībā uz nenorādītiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, manuprāt, nekādā ziņā nav tik acīmredzami būtisks, ka Kopienu tiesību sistēma to nevarētu pieļaut tiktāl, lai minēto vēstuli uzskatītu par juridiski neesošu.

103. Turpretī un otrkārt, kā to pamatoti apgalvo Komisija, kritiku par šādu pārkāpumu varēja izteikt prasības atcelt 2002. gada 26. jūlija vēstulē iekļauto lēmumu ietvaros atbilstoši EKL 230. pantam, norādot Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punkta pārkāpumu.

104. Tomēr nav strīda, ka prasītāja nav izmantojusi šādu iespēju saistībā ar minēto vēstuli nevis tāpēc, ka tā ignorējusi strīdīgo tiesību aizsardzības līdzekli, kas atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktam bija jānorāda 2002. gada 26. jūlija lēmumā, bet galvenokārt pamatotības dēļ, kā prasītāja to pirmo reizi ir norādījusi apelācijas sūdzības 10. punktā [30].

105. Turklāt, pat pieņemot, ka apgalvotā trūkuma dēļ 2002. gada 26. jūlija lēmumu varētu atcelt [31], Kopienu tiesa tomēr nevarētu minēto lēmumu atzīt par spēkā neesošu prasības, kas celta tikai pret 2005. gada 14. februāra vēstuli, ietvaros, nepārkāpjot prasības robežas.

28 — Iepriekš minētie spriedumi lietās Komisija/*BASF* u.c., 50. punkts; *Chemie Linz*/Komisija, 95. punkts, kā arī Komisija/Grieķija, 20. punkts.

29 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/*BASF* u.c., 48.–53. punkts, kā arī 2002. gada 30. janvāra spriedumu lietā C-107/99 Itālija/Komisija (*Recueil*, I-1091. lpp., 45. punkts).

30 — Šajā punktā prasītāja faktiski norāda, ka "tā uzskatījusi, ka ombuda veikta izmeklēšana sniegs labākus un ātrākus rezultātus nekā tiesvedība Pirmās instances tiesā Luksemburgā, kas pēc pieredzes ir ilga".

31 — Atgādinājumam jānorāda, ka atbilstoši EKL 231. pantam, ja prasība atcelt tiesību aktu ir pamatota, Tiesa apstrīdēto tiesību aktu pasludina par spēkā neesošu.

106. Visbeidzot, treškārt, šajā gadījumā es arī neuzskatu, ka tam, ka 2002. gada 26. jūlija lēmumā nav norādīti tiesību aizsardzības līdzekļi, varētu konstatēt citas sekas, proti, prasības celšanai paredzēto termiņu neapstrīdamību.

107. Vispār ir taisnība, ka noteikta skaita dalībvalstu valsts tiesībās sankcija tam, ka administratīvā procesā nav noradīti tiesību aizsardzības līdzekļi, ir nevis attiecīgā lēmuma atzīšana par prettiesisku, bet prasības pret apstrīdēto administratīvo tiesību aktu celšanai paredzēto termiņu neapstrīdamība [32]. Parasti šāds risinājums ļauj valsts tiesai novērst prasības noilgumu ar to, ka iestāde nav ievērojusi tai uzlikto pienākumu pret tiesību akta adresātu norādīt tiesību aizsardzības līdzekļus. Šāda sankcija principā ir tieši paredzēta likumā vai vispārpiemērojamā tiesību aktā, bet to var arī secināt tiesas ceļā.

108. Varētu iebilst, ka Kopienu tiesībās ne Līgumā, ne Regulā Nr. 1049/2001 Kopienu tiesām nav skaidri piešķirta kompetence noteikt sankciju — prasības celšanai noteikto termiņu neapstrīdamību attiecībā uz lēmuma adresātu par to, ka lēmumā, ar kuru atteikta piekļuve dokumentiem, nav norādīti pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi.

109. Tomēr, manuprāt, to, ka šāda kompetence ir piešķirta, var secināt no EK līgumā paredzētās tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmas, tostarp no kompetences, kas Eiropas Kopienu Tiesai piešķirta atbilstoši EKL 230. pantam, un no Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktā noteiktām prasībām. Pieņemt, ka Kopienu tiesa var atzīt prasības celšanai noteikto termiņu neapstrīdamību, ja Kopienu iestāde nav informējusi adresātu par tiesību aizsardzības līdzekļiem saistībā ar lēmumu, ar kuru atteikta piekļuve dokumentiem, nozīmē piešķirt indivīdam iespēju kontrolēt Kopienu iestāžu darbības likumību šajā jomā, šādi viņam nodrošinot tiesības uz tiesu.

110. Šādi, apsverot visu, runa nav par papildu kompetences piešķiršanu Kopienu tiesai, bet tai tiek ļauts pilnā mērā īstenot Kopienu iestāžu pieņemto tiesību aktu likumības pārbaudi Regulas Nr. 1049/2001 piemērošanas ietvaros.

111. Tiesas sēdē Tiesā Komisija arī izvirzīja argumentu pret prasības celšanai paredzēto termiņu neapstrīdamības atzīšanu, pamatojoties uz to, ka atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001

32 — Nepretendējot uz to, ka tas būtu izsmeļoši, pārsūdzības tiesā termiņu spēkā neesamība pastāv Vācijas, Beļģijas, Dānijas, Spānijas, Igaunijas, Somijas, Francijas, Grieķijas, Itālijas, Luksemburgas, Nīderlandes, Polijas un Portugāles tiesībās.

8. panta 3. punktam, ja atbilde uz atkārtotu pieteikumu nav sniegta paredzētajā termiņā, tas ir pielīdzināms klusējot izteiktam lēmumam par atteikumu, attiecībā uz kuru sākas prasības celšanai paredzētais termiņš, kas tiek apstrīdēts. Tā kā klusējot izteiktā nelabvēlīgā lēmumā pēc tā būtības nav nekādas norādes par tiesību aizsardzības līdzekļiem, pēc Komisijas domām, no tā nevar saprātīgi secināt, ka prasības celšanai paredzētie termiņi vienmēr ir neapstrīdami attiecībā uz šāda lēmuma adresātu.

112. Lai arī šādam argumentam netrūkst ne nozīmes, ne loģikas, tomēr es šaubos, ka no tā būtu jāizdara vispārējs secinājums, — kā to norādīja Komisija tiesas sēdē — ka Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktā iestādei noteiktais pienākums norādīt tiesību aizsardzības līdzekļus ir uzskatāms tikai par vienkāršu attiecīgu EKL noteikumu informatīvu atgādinājumu, [un] par šādas norādes nepaziņošanu nevar piemērot sankciju.

113. Dažu dalībvalstu administratīvajās tiesībās, piemēram, Francijas Republikas un Itālijas Republikas, kurās pastāv tāds juridisks fenomens, saskaņā ar kuru tas, ka iestāde klusē pēc noteiktā termiņa beigām, tiek pielīdzināta pieteikuma noraidīšanai, šāda situācija nav radījusi nepārvaramu šķēršli ieviest noteikumus, ar kuriem tiek noteikts pienākums iestādei norādīt tiesību aizsardzības līdzekļus, ja tiek pieņemts *tiešs* individuāls lēmums par atteikumu, un kā sankciju šādas norādes neesamības gadījumā nosaka prasības celšanai paredzēto termiņu neapstrīdamību.

114. Šajā lietā 2002. gada 26. jūlija lēmums ir tiešs lēmums, ar kuru atsaka prasītājai izpaust dokumentus saistībā ar līgumu LIEN 97-2011.

115. Līdz ar to, lai arī, pēc manām domām, nekas nav pretrunā tam, ka gadījumā, ja lēmumā, kas pieņemts atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punktam, nav norādīti tiesību aizsardzības līdzekļi, kā sankciju var noteikt prasības celšanai paredzēto termiņu neapstrīdamību; paliek atklāts jautājums, vai šāda sankcija ir raksturojama kā automātiska vai kazuistiska.

116. Šajā sakarā, manuprāt, būtu saprātīgi uzskatīt, ka jāpastāv pieņēmumam, saskaņā ar kuru, ja nav sniegtas ziņas par tiesību aizsardzības līdzekļiem, kā to prasa Regulas Nr. 1049/2001 8. panta 1. punkts, tiek pieņemts, ka pieteicējs nav varējis īstenot savas tiesības celt prasību noteiktajā termiņā.

Šāds pieņēmums man šķiet saderīgs ar Regulas Nr. 1049/2001 mērķi piešķirt piekļuves tiesībām iespējami plašāku iedarbību un veicināt to, ka Eiropas Savienības pilsoņi var šīs tiesības īstenot [33].

117. Tomēr es arī uzskatu, ka šādam pieņēmumam nav jābūt absolūtam. Pēc tiesas vērtējuma atkarībā no konkrētiem lietas apstākļiem prasības celšanai paredzēto termiņu neapstrīdamību var arī noraidīt. Citu starpā, pēc manām domām, jāņem vērā tādi apstākļi kā pateicēja informētības pakāpe vai skaidri izpaudies nodoms neizmantot tiesības celt prasību tiesā [34].

118. Šajā lietā, kā norādīts šo secinājumu 104. punktā, pēc 2002. gada 26. jūlija lēmuma pieņemšanas prasītāja pamatotības iemeslu dēļ, kā viņa to pirmo reizi norādīja apelācijas sūdzības 10. punktā, izvēlējās iesniegt sūdzību ombudam, izmantojot ārpustiesas tiesību aizsardzības līdzekli, kas arī ir obligāti jānorāda visos lēmumos, ar ko noraida atkārtotu pieteikumu par piekļuvi dokumentiem, nevis celt prasību atcelt tiesību aktu Pirmās instances tiesā [35]. Tātad prasītāja bija pilnībā informēta par iespēju celt prasību atcelt tiesību aktu attiecībā pret 2002. gada 26. jūlija lēmumu, iespēju, kuru tā tomēr neizmantoja.

119. Ievērojot šos apsvērumus, uzskatu, ka prasība nav atzīstama par pieņemamu pirmajā instancē, jo tiesību aizsardzības līdzekļu nenorādīšana 2002. gada 26. jūlija lēmumā izraisītu šāda lēmuma neesamību vai spēkā neesamību, vai prasības celšanai noteiktā termiņa neapstrīdamību.

120. Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, nav vajadzības lemt par apelācijas sūdzības otrā pamata pamatotību. Tomēr es šo apelā-

33 — Kā zināms, šāds pieņēmums nozīmē, ka prasītājai nav pienākuma pierādīt iespējamo atvainojamo maldību, kas ļautu atkāpties no normām par prasības celšanai paredzētajiem termiņiem. Turklāt šāds pieņēmums arī nozīmē, ka principā lēmums, kas pieņemts, neievērojot pienākumu norādīt tiesību aizsardzības līdzekļus, nav kļuvis galīgs attiecībā pret pieteikuma iesniedzēju. Šādos apstākļos pēdējam ir tiesības apstrīdēt gan apstiprināto lēmumu, gan apstiprinošo lēmumu, gan arī abus lēmumus. Skat. 1989. gada 11. maija spriedumu apvienotajās lietās 193/87 un 194/87 *Maurissen* un *Union syndicale*/Revīzijas palāta (*Recueil*, 1045., 1075. lpp., 26. punkts), kā arī 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā C-135/06 P *Weißenfels*/Parlaments (Krājums, I-12041. lpp., 54. punkts).

34 — Zināmā mērā priekšstatam, ka patērētājs atsakās no tā, ka tiesa nepiemēro negodīgu līguma noteikumu: šajā ziņā skat. 2009. gada 4. jūnija spriedumu lietā C-243/08 *Pannon GSM* (Krājums, I-4713. lpp., 33. punkts).

35 — Tas, vai prasītāju 2002. gada 26. jūlija lēmuma saņemšanā pārstāvēja pārstāvis, šķiet, ir apstrīdami. Lai arī tiesas sēdē Tiesā prasītājas pārstāvis ļāva noprast, ka tas tā ir bijis, neviens lietas materiāls to neapliecina, jo tajā laikā paziņojumi tika nosūtīti prasītājas direktoram.

cijas sūdzības pamatu katram gadījumam izvērtēšu.

kumu par piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011, un ka šī iestāde pēc stāvokļa analīzes ir gribējusi sniegt neatkarīgu un galīgu atbildi. Šādos apstākļos 2005. gada 14. februāra vēstuli nevar uzskatīt par aktu, ar kuru pilnībā apstiprināts 2002. gada 26. jūlija lēmums. Tiesas sēdē Tiesā prasītāja norādīja, ka katrā ziņā Tiesas judikatūra par prasības, kas celta pret tiesību aktu, ar kuru apstiprināts agrāks tiesību akts, kas nav apstrīdēts noteiktajos termiņos, pieņemamību nav atbilstoša Regulas Nr. 1049/2001 noteikumu piemērošanas ietvaros.

2) Par apelācijas sūdzības otro pamatu, kas pamatots ar kļūdainu 2005. gada 14. februāra vēstules juridisko kvalifikāciju, ka tā esot pilnībā apstiprinošs akts

a) Lietas dalībnieku argumenti

121. Pirmkārt, prasītāja uzskata, ka Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 87.–92. punktā, kā arī 101. punktā kļūdaini ir atteikusies atzīt, ka ombuda secinājumi un veiktās izmeklēšanas rezultāti ir jauni fakti, kas ļauj atjaunot prasības celšanai paredzēto termiņu. Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka, ņemot vērā Komisijas parasto rīcību, nav saprotams, kāpēc Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 93.–100. punktā ir nospriedusi, ka pirms 2005. gada 14. februāra vēstules nav atkārtoti pārbaudīts prasītājas stāvoklis. Pēc prasītājas domām, ir pilnīgi skaidrs, ka Komisija ir analizējusi prasītājas 2004. gada 22. decembra vēstuli kā pilnīgi jaunu pieteikumu par piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz līgumu LIEN 97-2011, un ka šī iestāde pēc stāvokļa analīzes ir gribējusi sniegt neatkarīgu un galīgu atbildi. Šādos apstākļos 2005. gada 14. februāra vēstuli nevar uzskatīt par aktu, ar kuru pilnībā apstiprināts 2002. gada 26. jūlija lēmums. Tiesas sēdē Tiesā prasītāja norādīja, ka katrā ziņā Tiesas judikatūra par prasības, kas celta pret tiesību aktu, ar kuru apstiprināts agrāks tiesību akts, kas nav apstrīdēts noteiktajos termiņos, pieņemamību nav atbilstoša Regulas Nr. 1049/2001 noteikumu piemērošanas ietvaros.

122. Komisija noraida kritiku, kas vērsta pret Pirmās instances tiesas izklāstīto vērtējumu. Pēc Komisijas domām, Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 86. punktā pamatoti nosprieda, ka ombuda lēmums, kurā atzīta nepareiza pārvaldība, nevar apšaubīt to, ka Komisijas 2002. gada 26. jūlijā pieņemtais lēmums ir galīgs. Pretējā gadījumā tiktu apdraudēts tas, ka sūdzības iesniegšana ombudam neaptur prasības celšanai tiesā paredzēto termiņu. Šāda risinājuma gadījumā netiktu arī ievērots, ka pie ombuda ierosinātā procedūra ir ārpustiesas procedūra un ombuda atzinumi nav izpildu dokumenti. Par prasītājas stāvokļa atkārtotas pārbaudes kritēriju Komisija būtībā uzskata un uz rakstveida jautājumu, ko Pirmās instances tiesa uzdeva atbilstoši Reglamenta 54.a pantam, ir atbildējusi, ka tas nav no jauniem faktiem, kuri šajā gadījumā nav konstatēti, neatkarīgs apstāklis.

3) Vērtējums

a) Par judikatūras attiecībā uz prasības, kas celta pret agrāku aktu apstiprinošu aktu, kas nav apstrīdēts noteiktajos termiņos, piemērojamību Regulas Nr. 1049/2001 kontekstā

123. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka prasības celšanai paredzētiem termiņiem atbilstoši EKL 230. pantam ir absolūts raksturs un tie nav ne lietas dalībnieku, ne tiesas rīcībā; šie termiņi ir noteikti, lai nodrošinātu tiesiskā stāvokļa skaidrību un drošību [36].

124. Turklāt atbilstoši judikatūrai prasība atcelt lēmumu, ar kuru *pilnībā* apstiprināts agrāks lēmums, kas nav apstrīdēts noteiktajos termiņos, ir nepieņemama [37].

125. Pirmās instances tiesa, uzskatot, ka 2005. gada 14. februāra vēstule, ar kuru ir noraidīts pieteikums par pilnīgu piekļuvi dokumentiem saistībā ar līgumu LIEN 97-2011, ir tiesību akts, ar kuru pilnībā apstiprināts 2002. gada 26. jūlija lēmums, ir piemērojusi šo judikatūru pārsūdzētajā spriedumā.

126. Pirmās instances tiesa (vismaz tieši) neizrāda nekādas šaubas par šādas judikatūras piemērojamību publiskas piekļuves dokumentiem, kas paredzēta Regulā Nr. 1049/2001, kontekstā.

127. Šādi, kā jau es to uzsvēru šo secinājumu 48. punktā, prasītāja savā apelācijas sūdzībā drīzāk kritizē Pirmās instances tiesu par kļūdaini piemērotu judikatūru attiecībā uz apstiprinošiem tiesību aktiem, nevis par to, ka Pirmās instances tiesa šādu judikatūru ir uzskatījusi par atbilstošu Regulas Nr. 1049/2001 noteikumu piemērošanai.

128. Protams, prasītāja iebilst pret Pirmās instances tiesas atteikumu 2004. gada 22. decembrī nosūtīto pieteikumu vērtēt kā pilnīgi jaunu pieteikumu, lai arī Komisija savā atbildē 2005. gada 14. februārī to ir par tādu uzskatījusi [38].

36 — Šajā ziņā skat. 1997. gada 23. janvāra spriedumu lietā C-246/95 *Coen* (*Recueil*, I-403. lpp., 21. punkts) un 2005. gada 8. decembra rīkojumu lietā C-210/05 P *Campailla*/Komisija, 28. punkts.

37 — Skat. it īpaši 1977. gada 25. oktobra spriedumu lietā 26/76 *Metro SB-Großmärkte*/Komisija (*Recueil*, 1875. lpp., 4. punkts), 1988. gada 15. decembra spriedumu apvienotajās lietās 166/86 un 220/86 *Irish Cement*/Komisija (*Recueil*, 6473. lpp., 16. punkts), 1996. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-480/93 P *Zunis Holding* u.c./Komisija (*Recueil*, I-1. lpp., 14. punkts), kā arī 2004. gada 9. decembra spriedumu lietā C-123/03 P Komisija/*Greencore* (Krājums, I-11647. lpp., 39. punkts).

38 — Kā es jau norādīju, vērtējumā, kas sniegts kā alternatīva pārsūdzētā sprieduma 103.–110. punktā (kas ir kritizēts apelācijas sūdzības trešā pamata ietvaros, kas izskatīts iepriekš), Pirmās instances tiesa atzina, ka 2004. gada 22. decembrī iesniegtais pieteikums ir pilnīgi jauns pieteikums.

129. Šāds iebildums tomēr vairāk ir saistīts ar jaunu lūgumu izvērtēt faktus, ko Tiesa, protams, nevar pārbaudīt apelācijas ietvaros [39], pat pārmetumu, ka Pirmās instances tiesa ir sagrozījusi pierādījumus, nevis lūgumu Tiesai pārbaudīt judikatūras par pilnībā apstiprinošu tiesību aktu piemērojamības pamatotību Regulas Nr. 1049/2001 piemērošanas kontekstā.

130. Turklāt tikai ar novēlošanos, t.i., pēc tam, kad Tiesa bija uzdevusi jautājumus tiesas sēdes sagatavošanai, prasītāja norādīja, ka judikatūra par apstiprinošiem aktiem nav piemērojama.

131. Tātad no tā var secināt, ka šajā lietā Tiesai nav lūgts izskatīt kļūdu tiesību piemērošanā, ko Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi netieši, bet neizbēgami konstatējot, ka judikatūra attiecībā uz pilnībā apstiprinošiem tiesību aktiem ir piemērojama Regulas Nr. 1049/2001 ietvaros.

132. Tomēr pamatoti var uzdot jautājumu, pirmkārt, vai tad, ja Pirmās instances tiesai jāizskata jautājums par prasības par tiesību akta atcelšanu pieņemamības nosacījumiem sakarā ar iebildumu par nepieņemamību vai ja tā veic šādu pārbaudi pēc savas ierosmes [40], Pirmās instances tiesai ir obligāti jāņem vērā visi atbilstošo tiesību normu noteikumi, kas piemērojami Pirmās instances tiesā sniegtajiem faktiem, tostarp faktiem, kas, iespējams, būs pretrunā varbūtējam atzinumam par minētās prasības nepieņemamību, un, otrkārt, vai Tiesai pēc savas ierosmes ir jāizskata tas, ka Pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā atbilstošās tiesību normas, kas tai jāievēro, lai izvērtētu prasības par tiesību akta atcelšanu pieņemamību.

133. Atbildei uz šī jautājuma pirmo daļu, manuprāt, nepārprotami jābūt apstiprinošai. Pildot *juris dictio* uzdevumu, tiesai, lai atrisinātu lietu, jāspēj piemērot atbilstošās tiesību normas faktiem, kurus lietas dalībnieki ir tai snieguši. Kad lietai atbilstošās tiesību normas ir noteiktas, no tiesas uzdevuma rūpēties par tiesiskumu izriet, ka tai jāpiemēro atbilstošās tiesību normas kopumā, ja vien tā nebalsta savu lēmumu uz juridiski kļūdainiem apsvērumiem. Šāda prasība attiecas arī uz tiesas objektivitāti un pareizas tiesvedības principu, tostarp, ja tiesai, kas izskata lietu pēc būtības, jāizvērtē prasības par tiesību akta atcelšanu pieņemamības nosacījumi, kas ir nosacījumi, kurus, kā jau norādīju, var pārbaudīt pēc savas ierosmes.

39 — Skat. it īpaši 2009. gada 23. aprīļa spriedumu lietā C-425/07 P *AEPI*/Komisija (Krājums, I-3205. lpp., 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 — Šajā sakarā Pirmās instances tiesa, manuprāt, pamatoti uzskata, ka tiesa, kas izskata lietu pēc būtības, var izskatīt pēc savas ierosmes jautājumu par prasības, kas celta pret pilnībā apstiprinošu tiesību aktu, pieņemamību (skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā T-86/97 *Apostolidis*/Tiesa, *Recueil FP*, I-A-167. un II-521. lpp., 18.–25. punkts).

134. Attiecībā uz otro jautājumu es arī uzskatu, ka Tiesai nevajadzētu pieļaut tiesību sagrozīšanu attiecībā uz prasības atcelt tiesību aktu pieņemamības nosacījumiem, — pamats, kas, manuprāt, atbilst šo secinājumu 78. punktā norādītajiem kritērijiem. Atzīstot šādu sagrozīšanu, Tiesa pieņemtu, ka tās spriedumā ir pirmajā instancē pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, kas ir ļāvusi Pirmās instances tiesai atzīt prasību par nepieņemamu, lai gan *neatkarīgi no citiem pārsūdzētā sprieduma vērtējumiem* un, ņemot vērā turpmākos argumentus, ja tiek ņemti vērā visi piemērojamie atbilstošie tiesību normu noteikumi, prasība atcelt tiesību aktu ir uzskatāma par pieņemamu [41].

135. Ņemot vērā visus Regulas Nr. 1049/2001 noteikumus, Pirmās instances tiesai bija jānoraida Komisijas izvirzītā iebilde par nepieņemamību, ko tā ir balstījusi uz Tiesas judikatūru par pilnībā apstiprinošiem tiesību aktiem.

136. Manuprāt, Pirmās instances tiesa šādi secināja, pamatojoties uz Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 7. punkta un 6. panta 1. punkta *in fine* kombinētu interpretāciju.

137. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, pirmkārt, Regulas Nr. 1049/2001 4. panta 7. punktā paredzēts, ka izņēmumi attiecībā uz piekļuvi iestāžu dokumentiem ir spēkā tik ilgi, kamēr šāda aizsardzība ir pamatota, ņemot vērā dokumenta saturu, maksimālajam termiņam principā esot 30 gadi. Otrkārt, atbilstoši minētās regulas 6. panta 1. punktam *in fine* pieteikuma iesniedzējam nav jānorāda tā iesniegšanas iemesli.

138. Šo noteikumu kombinēta interpretācija nozīmē, ka pieteikumu saistībā ar piekļuvi dokumentiem var iesniegt ikvienā brīdī maksimālā termiņa — 30 gadu laikā, pat pēc pirmā pieteikuma par piekļuvi daļējas vai pilnīgas noraidīšanas, lai attiecīgā iestāde pārbaudītu, vai pastāv nosacījumi kāda izņēmuma piemērošanai saistībā ar publisku piekļuvi konkrētajam dokumentam, ņemot vērā dokumenta saturu, un pieteikuma iesniedzējam nav jānorāda tā iesniegšanas iemesli. Šāda interpretācija aptver arī situāciju, kad, piemērojot Regulu Nr. 1049/2001, tiek iesniegts pieteikums pēc agrāka identiska pieteikuma un pieteikuma iesniedzējam otrajā gadījumā nav jāatsaucas uz jaunu faktisko apstākļu rašanos starp pirmā atkārtotā pieteikuma atteikumu un jauno pieteikumu, lai iespējamā prasība tiesā par pēdējā pieteikuma noraidīšanu būtu pieņemama.

41 — Lai arī var saprast, ka pamatu, kas balstīts uz to, ka Pirmās instances tiesa ir sagrozījusi faktus, tiesa, kas izskata apelācijas sūdzību, nevar izskatīt pēc savas ierosmes, jo tas ietver faktu pārbaudi, kuras mērķis ir aizsargāt to personu intereses, kuras attiecīgie fakti tieši skar, turpretī apelācijas instances tiesa pēc savas ierosmes var īstenot kontroli attiecībā uz tiesību sagrozīšanu, kuras mērķis ir aizsargāt vispārējās intereses.

139. Citiem vārdiem, ņemot vērā iepriekš minētos Regulas Nr. 1049/2001 noteikumus, tas, ka konkrētā brīdī pieņemts lēmums, ar kuru ir atteikts piešķirt piekļuvi konkrētam dokumentam, ir kļuvis galīgs attiecībā pret pieteikuma iesniedzēju, netraucē tam iesniegt jaunu pieteikumu par piekļuvi ar tādu pašu pieteikuma priekšmetu. Attiecīgās iestādes uzdevums ir pārbaudīt, vai joprojām ir aktuāli nosacījumi, kas bija sākotnējā atteikuma pamatā, neatkarīgi, vai pieteikuma iesniedzējs to lūdz, vai nelūdz. Jauno lēmumu par atteikumu, ja tas ir pieņemts atbilstoši Regulā Nr. 1049/2001 paredzētajai divpakāpju procedūrai, var apstrīdēt Kopienu tiesā. Šāds lēmums, protams, ir apstiprinošs, bet ne *pilnībā* apstiprinošs, jo atteikuma pamatā esošo nosacījumu vērtējums ir veikts atšķirīgā laikā no pirmā lēmuma pieņemšanas laikā veiktā vērtējuma.

140. Tā kā šāds tiesību akts nav pilnībā apstiprinošs akts, nav tādas tiesiskās drošības prasības, kas liktu Kopienu tiesai konstatēt prasības celšanai tiesā paredzētā termiņa pārkāpumu.

141. Turpretim uzskatīt, ka judikatūra par pilnībā apstiprinošiem tiesību aktiem ir piemērojama Regulas Nr. 1049/2001 ietvaros, būtībā nozīmē izkristalizēt atteikuma piešķirt piekļuvi konkrētam dokumentam pamatojumu un attiecīgi neatzīt, ka izņēmumiem no iespējami plašas publiskas piekļuves iestāžu dokumentiem, kā to paredz minētā regula, noteikti ir pagaidu raksturs.

142. Visbeidzot jānorāda, ka izklāstītās pieejas nodoms nav palaist brīvā plūsmā iespējamus ļaunprātīgus atkārtotus pieteikumus un prasības. Šajā sakarā nav strīda par to, ka Kopienu tiesības nepieļauj ļaunprātīgu šo noteikumu izmantošanu. Katrā ziņā šajā gadījumā lietas materiāli pat nerosina domāt par Regulas Nr. 1049/2001 noteikumu ļaunprātīgu izmantošanu.

143. Tātad es uzskatu, ka Pirmās instances tiesa kļūdaini atzina Komisijas iebildi par nepieņemamību, kas balstīta uz apgalvojumu, ka apstrīdētais tiesību akts ir pilnībā apstiprinošs tiesību akts, apgalvojot, ka Tiesas judikatūra par pilnībā apstiprinošiem tiesību aktiem ir atbilstoša Regulas Nr. 1049/2001 noteikumu piemērošanas kontekstā.

144. Šādos apstākļos un ar nosacījumu, ka Tiesa izvērtē apelācijas sūdzības otro pamatu, pēc manām domām, pārsūdzētais spriedums ir daļēji atceļams.

i) Par tādas judikatūras piemērojamību šajā gadījumā, kas attiecas uz prasības pret tiesību aktu, ar kuru pilnībā apstiprināts agrāks tiesību akts, kas nav pārsūdzēts noteiktajos termiņos, nepieņemamību

145. Pat pieņemot, ka Tiesa nepieņem šo secinājumu iepriekšējā punktā izteikto priekšlikumu, manuprāt, apelācijas sūdzības otrais pamats tomēr ir jāapstiprina tāpēc, ka Pirmās instances tiesa ir kļūdaini kvalificējusi ombuda lēmumu, kurā šajā gadījumā ir atzīta kļūda pārvaldē attiecībā uz pieteikuma saistībā ar piekļuvi dokumentiem izskatīšanu, uzskatot, ka tas nav jauns (būtisks) apstāklis (vai fakts) judikatūras attiecībā uz tiesību aktu, ar kuru pilnībā apstiprināts agrāks tiesību akts, kas nav apstrīdēts prasības celšanai tiesā paredzētajā termiņā, izpratnē [42].

146. Šajā sakarā vispirms jāatgādina, ka, lai galvenokārt secinātu, ka 2005. gada 14. februāra vēstule ir pilnībā apstiprinošs un tātad neapstrīdams tiesību akts, Pirmās instances tiesa konstatēja, pirmkārt, ka tajā nav neviena jauna apstākļa, salīdzinot ar 2002. gada 26. jūlija lēmumu, un, otrkārt, ka tajā nav atkārtoti pārbaudīts prasītājas — 2002. gada 26. jūlija lēmuma adresāta — stāvoklis.

147. Pirmās instances tiesa ir pamatojusies uz šiem diviem kritērijiem, atsaucoties uz savu judikatūru, kā arī uz Tiesas sprieduma lietā *Grasselli*/Komisija 18. punktu [43].

148. Kā to pamatoti apgalvo Komisija atbildē uz rakstveida jautājumu, ko tai uzdeva Tiesa, un pretēji Pirmās instances tiesas pārsūdzētā sprieduma 69. un 82. punktā nospriestajam, manuprāt, no Tiesas "iedibinātās judikatūras" vai "pastāvīgās judikatūras" nekādā veidā neizriet, ka agrāka tiesību akta adresāta stāvokļa atkārtotas pārbaudes neesamība ir neatkarīgs kritērijs, kas ļauj tiesību aktu identificēt kā tiesību aktu, ar kuru pilnībā apstiprināts agrāks lēmums.

149. Protams, nevar neievērot, ka Tiesa divos nesenos rīkojumos ir apstiprinājusi divus kumulatīvus nosacījumus, kuri ir atgādināti

42 — Nav šaubu, ka šis jautājums, kas attiecas uz Pirmās instances tiesas veiktās faktu juridiskās kvalifikācijas kontroli, ir tiesību jautājums, kuru Tiesa kā tādu var izskatīt apelācijas ietvaros. Šajā ziņā skat. 1995. gada 19. oktobra spriedumu lietā C-19/93 P *Rendo* u.c./Komisija (*Recueil*, I-3319. lpp., 26. punkts), 2000. gada 29. jūnija spriedumu lietā C-154/99 P *Politi*/Eiropas Izglītības fonds (*Recueil*, I-5019. lpp., 11. punkts), kā arī 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-470/00 P Parlaments/*Ripa di Meana* u.c. (*Recueil*, I-4167. lpp., 41. punkts).

43 — 1980. gada 10. decembra spriedums lietā 23/80 (*Recueil*, 3709. lpp.).

arī pārsūdzētā sprieduma 69. un 82. punktā un kas ļauj identificēt pilnībā apstiprinošu aktu [44].

150. Tomēr no Tiesas judikatūras izteikta vairākuma virziena, kas daļēji ir minēts abos iepriekš minētajos rīkojumos, tostarp pārsūdzētā sprieduma 82. punktā minētajā sprieduma lietā *Grasselli*/Komisija 18. punktā, izriet, ka tiesību akts ir pilnībā apstiprinošs tikai tad, ja tajā nav jauni apstākļi vai — precīzāk — jauns būtisks fakts, salīdzinot ar agrāko tiesību aktu, kuru tas apstiprina [45].

151. Turpretī agrāka tiesību akta adresāta stāvokļa atkārtotas pārbaudes neesamība neļauj noteikt, vai iestāde nav veikusi šādu atkārtotu pārbaudi tāpēc, ka starp agrāko lēmumu un pārsūdzēto tiesību aktu nav radušies jauni apstākļi vai fakti vai, tieši pretēji, tā nav veikusi šādu atkārtotu pārbaudi, lai gan iestādei ir bijis pienākums veikt agrāka lēmuma, kas ir kļuvis galīgs, atkārtotu pārbaudi tieši tāpēc, ka ir radušies jauni (būtiski) apstākļi vai fakti.

152. Starp citu, vienīgais atbilstošais Tiesas spriedums, proti, spriedums lietā *Herpels*/Komisija [46], ar ko ir pamatoti iepriekš minētie rīkojumi, apstiprinot Pirmās instances tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru tiesību akta adresāta stāvokļa atkārtotas pārbaudes neesamība ir neatkarīgs kritērijs, kas ļauj identificēt, ka tiesību akts ir pilnībā apstiprinošs akts, neraugoties uz tā pārprotamo formulējumu, attiecās uz *pretēju* gadījumu, t.i., adresāta stāvokļa atkārtotas pārbaudes galīgo rezultātu pēc būtiskiem grozījumiem iestādes sākotnējā lēmumā, kura dēļ apstrīdēto tiesību aktu nevarēja uzskatīt par *vienkāršu un pilnīgu* minētā lēmuma *apstiprinājumu* [47].

153. Manuprāt, no šī vienīgā Tiesas sprieduma nevar droši izdarīt vispārīgu secinājumu, ka adresāta stāvokļa atkārtotas pārbaudes neesamība ir atbilstošs kritērijs, kas ļauj noteikt, ka pastāv pilnībā apstiprinošs akts.

154. Apsverot visu, tikai jaunu (būtisku) apstākļu vai faktu rašanās *pamato* agrāka lēmuma, kas ir kļuvis galīgs, atkārtotu

44 — Iepriekš minētie rīkojumi lietās *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija, 47. punkts, un *Campailla*/Komisija, 23. punkts.

45 — Šajā ziņā skat. 1964. gada 16. decembra spriedumu apvienotajās lietās 109/63 un 13/64 *Muller*/Komisija (*Recueil*, 1293., 1316. lpp.), 1970. gada 14. aprīļa spriedumu lietā 24/69 *Nebe*/Komisija (*Recueil*, 145. lpp., 8. punkts), 1973. gada 8. maija spriedumu lietā 33/72 *Gunnella*/Komisija (*Recueil*, 475. lpp., 10. un 11. punkts), kā arī 2006. gada 14. septembra spriedumu lietā C-417/05 P Komisija/*Fernández Gómez* (Krājums, I-8481. lpp., 46. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta Reišla [*Reischl*] sniegto secinājumu 1983. gada 1. decembra spriedumam lietā 343/82 *Michael*/Komisija (*Recueil*, 4023. lpp.) 1. punktu.

46 — 1978. gada 9. marta spriedums lietā 54/77 (*Recueil*, 585. lpp.).

47 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Herpels*/Komisija, 11.–14. punkts.

pārbaudi no iestādes puses [48]. Šādā gadījumā ir loģiski, ka pēc minētās atkārtotās pārbaudes pieņemtā lēmuma tiesiskums vajadzības gadījumā ir apstrīdams Kopienu tiesā, lai gan minētais lēmums pilnībā vai daļēji apstiprina agrāko lēmumu [49].

155. Tāpat jaunu apstākļu vai faktu neesamība pamato agrāka lēmuma, kas ir kļuvis galīgs, atkārtotas pārbaudes neesamību. Tomēr šādā gadījumā pietiek ar jaunu apstākļu vai faktu neesamību, lai atzītu prasības, kas celta pret tiesību aktu, ar kuru apstiprināts agrāks lēmums, nepieņemamību.

156. Ja iestāde veic atkārtotu pārbaudi, lai arī tai nav pienākuma to darīt tāpēc, ka nav radušies jauni apstākļi vai fakti, prasība pret tiesību aktu, ar kuru apstiprināts agrāks lēmums, ir nepieņemama [50], šāds tiesību akts ir pilnībā minēto lēmumu apstiprinošs tiesību akts.

157. Turpretī, ja iestāde atsakās atkārtoti pārbaudīt agrāku tiesību aktu, kas ir kļuvis galīgs, lai arī lūgums veikt atkārtotu pārbaudi ir pamatoti balstīts uz jauniem apstākļiem vai faktiem, prasība atcelt tiesību aktu attiecībā pret noraidošo lēmumu ir pieņemama [51].

158. Tādēļ man šķiet, ka Tiesas judikatūras izteikta vairākuma virziena, kura kopsavilkumu izklāstīju, kontekstā tas, ka iestāde nav atkārtoti pārbaudījusi agrāku lēmumu, kas ir kļuvis galīgs, pats par sevi neļauj noteikt, ka pēc tam pieņemtais tiesību akts ir pilnībā apstiprinošs.

159. Attiecīgi šajā lietā prasītājas kritikas, ko tā ir vērsusi pret Pirmās instances tiesas vērtējumu par 2002. gada 26. jūlija lēmuma atkārtotas pārbaudes neesamību, efektivitāte pilnībā ir atkarīga no tā, cik pamatoti ir prasītājas pārmetumi pret Pirmās instances tiesas atzinumu par no jauna radušos apstākļu neesamību.

48 — Skat. 1961. gada 22. marta spriedumu apvienotajās lietās 42/59 un 49/59 *Snupat*/Augstā iestāde (*Recueil*, 101., 146. lpp.), 1965. gada 17. jūnija spriedumu lietā 43/64 *Müller*/[EEK, *EMEA* un EOTK]Padomes (*Recueil*, 499., 515. lpp.), 1984. gada 30. maija spriedumu lietā 326/82 *Aschermann* u.c./Komisija (*Recueil*, 2253. lpp., 13. punkts), 1985. gada 15. maija spriedumu lietā 127/84 *Esly*/Komisija (*Recueil*, 1437. lpp., 10. punkts), 1986. gada 7. maija spriedumu lietā 191/84 *Barcella* u.c./Komisija (*Recueil*, 1541. lpp., 13. punkts), 1986. gada 10. jūlija spriedumu lietā 153/85 *Trenti*/EESK (*Recueil*, 2427. lpp., 11. punkts), 1986. gada 13. novembra spriedumu lietā 232/85 *Becker*/Komisija (*Recueil*, 3401. lpp., 8. punkts), 1987. gada 4. februāra spriedumu lietā 302/85 *Pressler-Hoeft*/Revīzijas palāta (*Recueil*, 513. lpp., 6. punkts), 1988. gada 8. marta spriedumu lietā 125/87 *Brown*/Tiesa (*Recueil*, 1619. lpp., 13. punkts), 2001. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-459/98 P *Martínez del Peral Cagigal*/Komisija (*Recueil*, I-135. lpp., 45. punkts) un 2003. gada 26. marta rīkojumu lietā C-170/01 P *Inpesca*/Komisija, 72. punkts.

49 — Šajā ziņā skat. it īpaši Pirmās instances tiesas 2001. gada 7. februāra spriedumu lietā T-186/98 *Inpesca*/Komisija (*Recueil*, II-557. lpp., 48. punkts).

50 — Šajā ziņā skat. iepriekš minētos Tiesas spriedumus lietā *Trenti*/EESK, 13. un 14. punkts, kā arī Pirmās instances tiesas spriedumu lietā *Inpesca*/Komisija, 49. punkts.

51 — Skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Muller*/Komisija, 1316. lpp., un 1973. gada 12. jūlija spriedumu lietā 28/72 *Tontodonati*/Komisija (*Recueil*, 779. lpp., 3.–5. punkts).

160. Kā jau es to norādīju, iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ prasītājas izklāstītā argumentācija pret Pirmās instances tiesas atzinumu, saskaņā ar kuru ombuda lēmums, kurā norādīta kļūda pārvaldē saistībā ar piekļuvi lūgtajiem dokumentiem šajā gadījumā nav jauns apstāklis iepriekš atgādinātās judikatūras izpratnē, manuprāt, ir apstiprināma.

161. Šajā sakarā jāatgādina, ka, lai noraidītu prasītājas izvirzīto apgalvojumu pirmajā instancē, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka rīkojumos lietā *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija [52], nebija iekļauta šāda ombuda lēmuma kvalifikācija, neraugoties uz atšķirību faktos šajā lietā un lietā, kurā izdoti iepriekš minētie rīkojumi (pārsūdzētā sprieduma 84. un 85. punkts). Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 86. punktā arī nosprieda, ka, ņemot vērā Lēmuma 94/262 2. panta 6. punktu, saskaņā ar kuru ombudam iesniegtās sūdzības neietekmē pārsūdzības termiņus administratīvās lietās vai tiesā, un Tiesas rīkojumu, kas izdots iepriekš minētajā lietā *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija, šādas atšķirības *a contrario* nevar nozīmēt, ka tad, ja ombuds konstatē kļūdu pārvaldē, šāds atzinums ir jauns apstāklis, kura dēļ prasītāja, kas nav cēlusi prasību tiesā pret sākotnējo lēmumu, var neievērot minētos termiņus.

52 — Tiesas iepriekš minētie rīkojumi, 49. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 15. oktobra rīkojums lietā T-372/02 (*Recueil*, II-4389. lpp., 40. punkts).

162. Jānorāda, ka, kā izriet no judikatūras, prasība, ka faktiem vai apstākļiem ir jābūt "jauniem", ir izpildīta, ja attiecīgie fakti vai apstākļi ir radušies pēc agrākā lēmuma, kas ir kļuvis galīgs, pieņemšanas [53].

163. Šajā gadījumā nav nekādu šaubu, ka tas tā ir bijis ombuda 2004. gada 14. decembra lēmuma gadījumā.

164. Tomēr es šaubos, ka Pirmās instances tiesas atteikuma atzīt minēto lēmumu par jaunu faktu pamatojumu var atzīt par spēkā neesošu, pamatojoties tikai uz šo atzinumu. Ja tas tā būtu, tad Pirmās instances tiesas kļūda būtu jāuzskata par acīmredzamu pierādījumu sagrozīšanu, kā to arī apgalvo prasītāja.

165. Pareizāk sakot — lai arī esmu par to pārliecināts, tas ir veiktās interpretācijas dēļ —, Pirmās instances tiesas vērtējums ir pamatots ar to, ka jēdzienā "jauns" netieši, bet nepieciešami ir ietverts kritērijs, ka attiecīgiem faktiem vai apstākļiem ir jābūt

53 — Skat. it īpaši iepriekš minētos Tiesas spriedumus lietās *Nebe*/Komisija, 8. punkts; *Esly*/Komisija, 11. punkts, kā arī Pirmās instances tiesas spriedumu lietā *Inpesca*/Komisija, 50. punkts.

"būtiskiem" vai "pietiekami būtiskiem", kas attaisno to, ka iestāde atkārtoti veic agrāka lēmuma, kas ir kļuvis galīgs, pārbaudi, kā arī šāds kritērijs ir izvirzīts Tiesas judikatūrā [54].

166. Manuprāt, šādam kritērijam atbilst fakts, kas spēj būtiski mainīt prasītājas stāvokli, kas ir sākotnējā pieteikuma pamatā un attiecībā uz kuru ir pieņemts agrākais lēmums, kas ir kļuvis galīgs [55]. Pēc manām domām, pareizi kā "būtisku" vai "pietiekami būtisku" ir kvalificēt faktu, kas spēj būtiski mainīt nosacījumus, kas ir bijuši agrākā tiesību akta, kura atkārtota pārbaude tiek lūgta, pieņemšanas pamatā, tostarp fakts, kas rada šaubas par minētajā tiesību aktā pieņemtā risinājuma pamatotību [56].

167. Tieši tas attiecas uz tādu ombuda lēmumu, kāds ir 2004. gada 14. decembra lēmums, kurā ir atzīta kļūda pārvaldē saistībā ar pieteikuma piešķirt piekļuvi noteiktiem dokumentiem izskatīšanu, jo iestāde, pārkāpjot Regulu Nr. 1049/2001, nav norādījusi pamatotus iemeslus, kas var pamatot atteikumu izpaust minētos dokumentus.

168. Šāds piemērs atšķiras no situācijas, kad ombuds sūdzības sakarā tikai apstiprina iestādes vērtējumu, situāciju, kas bija iepriekš minēto Tiesas un Pirmās instances tiesas rīkojumu lietā *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija pamatā.

169. Turklāt tāda ombuda lēmuma, kāds ir 2004. gada 14. decembra lēmums, kvalificēšana par "jaunu būtisku faktu", manuprāt, pretēji Pirmās instances tiesas nospriestajam nav pretrunā ne Lēmuma 94/262 2. panta 6. punktam, ne EKL 195. pantam.

170. Pirmkārt, atzīt šādu kvalifikāciju nenozīmē apšaubīt, ka sūdzības iesniegšana ombudam neietekmē sākotnējā lēmuma pārsūdzības termiņus, kā to paredz Lēmuma 94/262 2. panta 6. punkts. Šie termiņi turpinās attiecībā pret sākotnējo lēmumu, kas pat var kļūt galīgs attiecībā pret pieteikuma iesniedzēju, vai gadījumā, ja ombuds neatzīst kļūdu pārvaldē, kā arī

54 — To spriedumu kategorijā, kas tieši attiecas uz "jauniem būtiskiem faktiem", skat. iepriekš minētos spriedumus lietās *Aschermann* u.c./Komisija, 13. punkts; *Trenti*/EESK, 11. punkts, un *Becker*/Komisija, 9. punkts; iepriekš minēto rīkojumu lietā *Inpesca*/Komisija, 72. punkts; attiecībā uz "jauniem pietiekami būtiskiem (vai diezgan būtiskiem) faktiem" skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Muller*/Komisija, 17. punkts, un lietā *Esly*/Komisija, 12. punkts.

55 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Becker*/Komisija, 11. punkts; iepriekš minēto rīkojumu lietā *Inpesca*/Komisija, 73. punkts, un iepriekš minēto Pirmās instances tiesas spriedumu lietā *Inpesca*/Komisija, 51. punkts. Skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Esly*/Komisija, 11. un 12. punkts.

56 — Skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedumu lietā T-94/96 *Hagleitner*/Komisija (*Recueil FP*, I-A-489. un II-1467. lpp., 31. un 32. punkts), kā arī 2009. gada 6. maija spriedumu lietā T-12/08 P *M/EMEA*, 54. punkts.

gadījumā, kad kļūda pārvaldē ir atzīta, bet tai ir pilnībā procesuāls raksturs un tā nerada nekādas šaubas par agrākajā lēmumā, kas nav pārsūdzēts noteiktajā termiņā, pieņemtā risinājuma pamatotību.

171. Strīdīgās prasības termiņa atjaunošana nenotiek tikai tādēļ, ka ir iesniegta sūdzība ombudam, bet tādēļ, ka ombuda lēmums, kurā ir atzīta būtiska kļūda pārvaldē, izskatot pieteikumu saistībā ar piekļuvi dokumentiem, ir jauns būtisks fakts Tiesas judikatūras izpratnē.

172. Otrkārt, lai arī taisnība, ka EKL 195. pants neuzliek pienākumu iestādēm, *par kurām ir iesniegta sūdzība* ombudam, pārskatīt savu nostāju, šāds vērtējums nereglamentē gadījumu, kad ombuds izmeklēšanā konstatē pieļauto kļūdu pārvaldē, kas attiecas uz risinājuma, pie kura iestāde ir nonākusi tiesību aktā, kas kļuvis galīgs, un kuru lūdz pārbaudīt, pamatotību.

173. Turklāt veltīgi ir meklēt EK līgumā pienākuma pārbaudīt Kopienu tiesību akta, kas ir kļuvis galīgs, no jauna radušos būtisku faktu izcelsmi, kas pamatojas uz administratīvo tiesību vispārīgu principu, kā to pamatoti norādīja Pirmās instances tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *Inpesca*/Komisija [57].

174. Pieeja, ka tāds ombuda lēmums, kāds ir 2004. gada 14. decembra lēmums, tiek uzskatīts par jaunu būtisku faktu, kas pamato iestādes veikto atkārtoto pārbaudi par agrāku lēmumu, kas ir kļuvis galīgs, manuprāt, nodrošina ombuda konstatētās kļūdas pārvaldē lietderīgu iedarbību, saglabājot nepieciešamo iestādes rīcības brīvību. Pirmkārt, pretēji Komisijas apgalvotajam atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību, manuprāt, iestāde vēl vairāk tiektos pienācīgi ievērot labas pārvaldības prasības saistībā ar piekļuvi dokumentiem, ja tā apzinātos, ka pieteikuma iesniedzējs var lūgt atkārtoti pārbaudīt lēmumu par atteikumu pēc tam, kad ombuds ir atzinis kļūdu pārvaldē. Otrkārt, ir skaidrs, ka, neraugoties uz pienākumu pārbaudīt agrāka lēmuma par atteikumu pamatotību, iestāde saglabātu tiesības neizpaust lūgto dokumentu, pamatojoties uz Regulas Nr. 1049/2001 4. pantā paredzētajiem izņēmumiem [58].

175. Šāds pamatojums man liek uzskatīt, ka Pirmās instances tiesa kļūdaini ir uzskatījusi, ka ombuda 2004. gada 14. decembra lēmums nav kvalificējams kā jauns fakts jauna būtiska

57 — 54. punkts.

58 — Katram gadījumam arī jāatgādina, ka ombuda secinājumi nav saistoši Kopienu tiesai, lai arī tajos var būt norāde uz labas pārvaldības principa pārkāpumu. Skat. 2007. gada 25. oktobra spriedumu lietā C-167/06 P *Komninou* u.c./Komisija, 44. punkts.

apstākļa izpratnē, kas pamato 2002. gada 26. jūlija vēstulē iekļautā lēmuma, ar kuru atteikts piešķirt prasītājai piekļuvi noteiktiem dokumentiem attiecībā uz līgumu LIEN 97-2011, atkārtotu pārbaudi.

176. Tātad Pirmās instances tiesa, pārsūdzētā sprieduma 93.–100. punktā nospriežot, ka Komisija nav atkārtoti pārbaudījusi prasītājas stāvokli, netieši, bet nepieciešami ir kļūdaini noliegusi Komisijas pienākumu pēc savas ierosmes atkārtoti pārbaudīt prasītājas stāvokli, neraugoties uz jauna būtiska fakta rašanos laikā no sākotnējā lēmuma pieņemšanas līdz pirmajā instancē apstrīdētā tiesību akta pieņemšanai, kas ir ombuda 2004. gada 14. decembra lēmums, ar kuru konstatē kļūdu pārvaldē attiecībā uz prasītājas lūguma saistībā ar piekļuvi dokumentiem izskatīšanu.

177. Ņemot vērā šos apsvērumus, piedāvāju apstiprināt apelācijas sūdzības otro pamatu un daļēji atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl tajā ir apmierināta Komisijas izvirzītā iebilde par nepieņemamību un atzīts, ka prasība pirmajā instancē ir celta pret aktu, ar kuru pilnībā apstiprināts 2002. gada 26. jūlija vēstulē iekļautais lēmums.

178. Šādas pārsūdzētā sprieduma daļējas atcelšanas dēļ prasība ir pieņemama pirmajā instancē tikai tad, ja apelācijas sūdzības trešais pamats ir apstiprināms.

179. Tomēr, kā norādīju jau iepriekš, es uzskatu, ka apelācijas sūdzības trešais pamats ir noraidāms.

180. Attiecīgi es piedāvāju noraidīt apelācijas sūdzību [59].

V — Par tiesāšanās izdevumiem

181. Atbilstoši Reglamenta 122. panta pirmajai daļai, ja apelācija nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram sprie-

59 — Šādos apstākļos, kā zināms, nav jāizskata ne prasītājas prasījums atcelt iespējami pieņemto lēmumu, kas iekļauts Komisijas 2005. gada 14. februāra vēstulē, ne *a fortiori* prasījums Tiesai izskatīt lietu pēc būtības. Šajā sakarā, pat ja Tiesa apmierina apelācijas sūdzību, tā nevar izskatīt pēdējo prasījumu tāpēc, — kā to pamatoti norāda Komisija savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību — ka Pirmās instances tiesa pati vēl nav skatījusi lietu pēc būtības. Līdz ar to tiesvedības stadija nepieļauj lietas izskatīšanu pēc būtības Tiesas Reglamenta 61. panta 1. punkta izpratnē.

dums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā instancē un tā kā prasītājai, manuprāt, spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas saistīti ar apelācijas tiesvedību.

VI — Secinājumi

182. Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, piedāvāju Tiesai spriest šādi:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) *Internationaler Hilfsfonds eV* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.